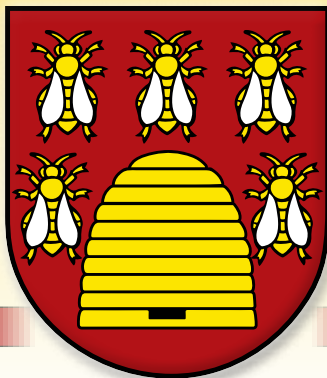

NA PRAHU ŠŤASTNEJŠIEHO NOVÉHO ROKA

Blíži sa koniec roka, ktorý bol plný smútku, obáv a rezignácií. Tento rok priniesol veľké zmeny nielen v živote obce, ale aj v živote jej obyvateľov, ako aj v živote jednoduchých ľudí. Niektorí prišli o prácu, iní boli vystavení riziku krachu svojho podnikania. Mnohí sa dostali aj do zdravotných problémov spôsobených epidémiou.

Všetci si prajeme, aby nadchádzajúci rok bol krajší, lepší a šťastnejší. Žiaľ, predpovede neposkytujú veľký dôvod na optimizmus. Napriek tomu všetkému som však presvedčený, že ústupom pandémie sa všetci budeme bezvýhradne a úprimne tešiť nielen z rozvoja našej obce, ale spoločne si vychutnáme aj tradičné spoločenské a kultúrne podujatia. O to viac, že v roku 2021 si pripomenieme 800. výročie prvej písomnej zmienky o našej obci (1221).

Výročie prvej písomnej zmienky sme si pripomenuli prvýkrát v roku 1996, a to 775. výročie. Odvtedy uplynulo ďalších 25 rokov plných práce pre rozvoj obce. Za tých 8 storočí prežila naša obec mnohé udalosti, zažili sme lepšie aj horšie časy, ako to už v histórii býva. Jedno je však isté, že tu žili vždy dobrí a pracovití ľudia, ktorým vždy záležalo na svojej obci. A je to tak aj v dnešnej dobe.

Pevne veríme, že udalosti, ktoré nás v týchto dňoch sužujú sa onedlho pominú, a my budeme môcť v roku 2021 patrične osláviť toto vzácné výročie. Všetky podujatia, ktoré bude obec, spoločenské organizácie a inštitúcie organizovať, sa uskutočnia v znamení tohto nevšedného výročia.

Obecná samospráva a všetky inštitúcie obce budú naďalej pracovať na tom, aby obec Veľké Úľany bola dôstojným domovom všetkých jej obyvateľov.

Pri príležitosti blížiacich sa vianočných sviatkov želim Vám všetkým, aby Váš osobný a rodinný život sprevádzala vzájomná láska, porozumenie a teplo bezpečného domova. V mene svojom a v mene obecnej samosprávy prajem všetkým našim milým obyvateľom pevné zdravie, šťastný a v úspechoch bohatý nový rok.

Ing. František Gógh, DBA
starosta obce

EGY BOLDOGABB ÚJ ÉV KÜSZÖBÉN

Végéhez közeledik az az embert próbáló év, amely sok szomorúsággal, félelemmel és lemondással volt tele. Nemcsak a község, de a lakosai, az egyszerű emberek életében is nagy változásokat hozott. Volt, aki elvesztette munkahelyét, mások vállalkozása került veszélybe. Sokaknak kijutott a járvány okozta egészségi problémákból is.

Mindannyian azt szeretnénk, ha az elkövetkező év szebb, jobb és boldogabb lenne. Sajnos az előrejelzések nem sok optimizmusra adnak okot. Ennek ellenére bízom benne, hogy a járvány elmúltával nemcsak a község fejlődésének fogunk maradéktalanul örülni, de közösen élvezhetjük majd a hagyományos társadalmi és kulturális rendezvényeket is. Annál is inkább, mert 2021-ben emlékezünk meg településünk első írásos említésének 800. évfordulójáról (1221).

A község első írásos emlékeiről szóló évfordulóról először 1996-ban emlékeztünk meg, amikor a 775. évfordulót ünnepeltük. Azóta újabb 25 munkával telt évet tudhatunk magunk mögött. Az elmúlt 8 évszázad alatt a község sok-sok eseményt élt át, voltak jobb és nehezebb évek, mint az a történelemben lenni szokott. Egy azonban biztos, hogy itt mindig jó és szorgalmas emberek éltek, akiknek mindig szívügyük volt a falu sorsa. És így van ez napjainkban is.

Bízom benne, hogy a jelenlegi nehéz megpróbáltatások hamarosan megszűnnek és mi 2021-ben nyugodt körülmények között emlékezhetünk meg majd e jelentős évfordulóról. Minden rendezvény, amelyekre a község, a társadalmi szervezetek és intézmények készülnek, a jelentős évforduló jegyében zajlanak majd.

Az önkormányzat és a község minden intézménye továbbra is azon fog dolgozni, hogy Nagyfödemes község méltó otthona legyen az itt élőknek.

A közelgő karácsonyi ünnepek alkalmából kívánom, hogy személyes és családi életüket a szeretet, a megértés, és a meleg, biztonságos otthon nyugalma kísérje. Magam és az önkormányzat nevében minden kedves lakosunknak jó egészséget, és eredményekben gazdag, boldog új évet kívánok!

Ing. Gógh Ferenc DBA
a község polgármestere

FOTO: HANZEL LAUROS

FOTOREPORTÁŽ - KÉPRIPORT

ČO SA TENTO ROK NEUSKUTOČNILO AMI AZ IDEI ÉVBŐL KIMARADT

**Spomienková slávnosť 1848/49
Márciusi megemlékezés**

Deň matiek - Anyák napja

Majáles - Majális

Obecné svetielka - Községi lámpácskák

Majáles - Majális

Obecné dni - Falunapok

Obecné dni - Falunapok

Súťaž vo varení - Főzőverseny

Úcta k šedinám

Milí seniori!

V našej obci je už tradíciou, že v mesiaci október, v rámci „Mesiac úcty k starším“ si uctíme našich seniorov. Vždy som sa chystal na tieto stretnutia s veľkou radosťou

Žiaľ, pre pandémie a pandemické opatrenia sa tento rok sviatočné stretnutie s Vami nemohlo uskutočniť, ako ani rôzne iné podujatia organizované obcou. Budem úprimný, ak poviem, že táto situácia ma naplňuje smútkom. Sme však povinní rešpektovať všetky nariadenia smerujúce k zastaveniu a šíreniu nákazy. Je to naše spoločné úsilie a naša spoločná povinnosť. Samospráva sa preto rozhodla zrušiť všetky verejné podujatia až do konca roka 2020.

Tieto kroky mi však nebránia v tom, aby som Vám vyjadril svoj obdiv, poďakovanie a úctu. Nemôžem to urobiť osobne, preto som sa rozhodol, že Vás oslovím trochu nezvyčajným spôsobom, na dialku, na stránkach obecných novín.

Rád by som sa Vám poďakoval za Vaše múdre a dobré rady, ktoré sú pre nás vždy cennou inšpiráciou, za odpracované roky a odvedenú prácu v prospech nás všetkých. Ďakujem Vám za Vašu predvídavosť a rozvážny prístup k životu aj v týchto ťažkých časoch. Som nesmierne rád, keď sa Vám darí, že ste zdraví, plní energie a môžete tak prežívať pokojné roky jesene Vášho života v kruhu svojej rodiny a blízkych.

Zdravie je to najcennejšie, čo máme. Posledné dni, týždne a mesiace ukázali, že to nie je žiadna prázdna fráza. Bol by som rád, keby ste si dávali pozor na svoje zdravie a vyvarovali sa zbytočného rizika. Toto želanie sme doplnili aj malým darčekom, ktorý sme poskytli všetkým seniorom obce nad 62 rokov. Ich počet je v obci 947. Dúfam, že tento malý dar obcej samosprávy Vás poteší pod stromčekom.

Milí seniori!

Pevne verím, že neuplynú veľa času, situácia sa upokojí, zmení sa k lepšiemu a my sa opäť spolu osobne stretneme. Už teraz sa na to teším.

Dovtedy Vám želim v mene svojom a v mene obcej samosprávy pevné zdravie, optimizmus a pokojné prežitie vianočných sviatkov.

Ing. František Gögh, DBA
starosta obce

Tisztelet az éveknek

Kedves szépkorú polgáraink!

Az évek során szép szokássá vált községünkben, hogy októberben „Az idősök iránti tisztelet hónapjában” ünnepi fogadás keretén belül ünnepeljük szépkorú polgárainkat. Mindig nagy örömmel készültem ezekre a találkozókra.

Az idén sajnos ez a rendezvény, és a község egyéb rendezvényei is a járványhelyzet miatt elmaradtak. Öszinte leszek, szomorúsággal tölt el ez a helyzet. De kötelesek vagyunk betartani az előírásokat, amelyekkel megállíthatjuk a tomboló koronavírus-járványt. Ez közös felelősségünk és kötelességünk. Az önkormányzat ezért úgy döntött, hogy a község területén az év végéig valamennyi nyilvános rendezvényt töröl.

Ezek az intézkedések azonban nem gátolnak meg abban, hogy kifejezzem az Önök iránt érzett tiszteletemet és csodálatomat. Sajnos nem tehetem meg személyesen, ezért egy kicsit szokatlan módon, távúton, az újság lapjain keresztül teszem ezt meg.

Szeretném megköszönni Önöknek a bölcs tanácsaikat, amelyek mindig értékes inspirációk számunkra. Köszönöm az eltelt dolgozós éveket, a kitar-

tásukat és nem utolsósorban a megfontoltságukat, amellyel a nehéz helyzeteket is kezelik. Örömmel tölt el, ha látom, hogy sikeresek, egészségesek, tele vannak energiával. Így nyugodtan élhetik meg életük őszét családjuk és hozzátartozóik körében.

Az egészség a legnagyobb kincsünk. Az utóbbi napok, hetek, hónapok ráébredtetek bennünket arra, hogy ez bizony nem csak üres frázis. Kérem Önöket kedves szépkorú polgáraink, hogy amennyire csak lehet, óvják egészségüket, legyenek nagyon óvatosak és körültekintőek.

Jókívánásaimat az önkormányzat ajándékkal tesszük teljessé, amellyel minden 62 évnél idősebb polgárunkat megajándékoztunk. Számuk a községben 947. Remélem, hogy az önkormányzat kis ajándéka örömet szerez Önöknek.

Kedves szépkorú polgáraink!

Bízom benne, hogy nem telik el sok idő és a helyzet jobbra fordul, és lehetőségünk lesz a személyes találkozóra is, amit már alig várok.

Addig is az önkormányzat és a magam nevében kívánok mindnyájuknak jó egészséget, lelki nyugalmat, elégedettséget és kellemes karácsonyi ünnepeket.

Ing. Gögh Ferenc, DBA,
polgármester

FOTO: HANZEL LAJOS

Darčeky obcej samosprávy si mohli prevziať naši seniori v kultúrnom dome
Az önkormányzat ajándékát nyugdíjasaink a kultúrházban vehették át

O čom rokovalo obecné zastupiteľstvo

Obecné zastupiteľstvo vo Veľkých Úľanoch na svojom 20. plánovanom zasadnutí dňa 23. septembra 2020 prerokovalo návrhy a podnety v zmysle programu rokovania a prijalo nasledovné uznesenia:

Poslanci schválili:

- Rozbor hospodárenia miestnej samosprávy obce za I. polrok 2020
- Rozbor hospodárenia príspevkových a rozpočtových organizácií obce za I. polrok 2020
- Zmenu rozpočtu obce k 31.8.2020
- VZN č. 4/2020 o poskytovaní sociálnych služieb, o spôsobe a výške úhrad za sociálne služby
- Podanie žiadosti o poskytnutie návratnej finančnej výpomoci MF SR vo výške výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 v sume 90 000 €.
- Zámer predaja obecného nehnuteľného majetku, parcely č. 831/7, a to druh pozemku záhrada vo výmere 500 m² z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Cena pozemku 30 €/m².
- Prenájom garáže č. 2 na ulici Leninovej pre Františka Gőgha ml., nájomcu bytu v BD 1476/185.
- Prenájom priestorov detskej ambulancie v Zdravotnom stredisku na ulici Sadovej č. 687 pre MUDr. Jozefa Valkára - VALSON s.r.o., Hlavná 760/104, 925 23 Jelka
- Zámer predaja obecného nehnuteľného majetku a to novovytvorenú parcelu č. 1109/638 druh pozemku zastavaná plocha vo výmere 19 m², v Ekoosade, z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Cena pozemku: 50 €/m².
- Zmenu v uznesení č. 67-OZ/2020 bod č. 7, písm. g) na prevod pozemku pod BD súp. č. 93 na ulici Jazernej, vrátane príslušenstiev pozemkov z dôvodu zmeny vlastníka bytu č. 2 Emília Burclová. Pôvodná majiteľka bytu: Margita Karasová.
- Predaj obecného nehnuteľného majetku, v celkovej výmere 104 m² pre Ing. Vladimíra Hladíka, bytom Veľké Úľany, ulica 1. mája č. 39, z dôvodu osobitného zreteľa. Cena pozemku: 10 EUR/ m².
- Žiadosť Márie Sokolíkovej o ukončenie nájomnej zmluvy na prenájom bytu na ulici Cinto-rínskej z dôvodu úmrtia nájomcu Rozálie Sörösovej.

Poslanci neschválili:

- Návrh VZN o určení výšky mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov za pobyt dieťaťa v Materskej škole, ktorej zriaďovateľom je obec Veľké Úľany
- Návrh VZN o určení výšky mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov za pobyt dieťaťa v Ma-

terskej škole s VJM - Óvoda, ktorej zriaďovateľom je obec Veľké Úľany

Poslanci zobrali na vedomie:

- Správu o plnení Komunitného plánu sociálnych služieb obce Veľké Úľany za rok 2019
- Obsah Protokolu o výsledku kontroly Domácej opatrovateľskej služby, vykonanej Najvyšším kontrolným úradom SR
- Žiadosť Alexandry Ajpekovej o ukončenie nájomnej zmluvy na prenájom bytu na ulici Sadovej k 30. 10. 2020.

Obecné zastupiteľstvo na svojom 21. plánovanom - neveřejnom zasadnutí dňa 18. novembra 2020 prijalo nasledovné uznesenia:

Poslanci schválili:

- Rozbor hospodárenia miestnej samosprávy obce k 30. 9. 2020.
- Rozbor hospodárenia príspevkových a rozpočtových organizácií obce k 30. 9. 2020.
- Predloženie žiadosti o poskytnutie dotácie na vybudovanie verejne prístupných elektrických nabíjajúcich staníc. Zabezpečenie 5 % spolufinancovania projektu obcou z celkového rozpočtu projektu 5 000 € a výšku celkového spolufinancovania vo výške 250 €
- Zámer odpredaja pozemku záhrada, parcelné číslo 859/1 vo výmere 265 m², z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Cena pozemku: 10,00 €/ m².
- Predaj obecného nehnuteľného majetku a to parcela č. 831/7, druh pozemku záhrada vo výmere 500 m² pre Tibora Šebőka a manž. Alžbety Šebőkovej z dôvodu osobitného zreteľa. Cena pozemku: 30,00 €/m².
- Predaj obecného nehnuteľného majetku a to novovytvorenú parcelu č. 1109/638, druh pozemku zastavaná plocha vo výmere 19 m², v Ekoosade pre Erika Rigó, z dôvodu osobitného zreteľa. Cena pozemku: 50,00 €/m².
- Zámer predaja časti parcely č. 352/2, na ulici Jazernej vo výmere 38 m² pre rodinu Pavla Šupalovú. Cena pozemku 10 €/m².

Poslanci zobrali na vedomie:

- Výpoveď zmluvy o nájme bytu č. 7, v bytovom dome na ulici Sládkovičovej č. 1550/52 nájomcom Zsoltom Pappom ku dňu k 31. 1. 2021.

Uznesenia a zápisnice zo zasadnutí obecného zastupiteľstva, ako aj úplné znenie VZN sú dostupné na internetovej stránke obce www.ulany.sk.

Plánované zasadnutia OZ sú verejné.

-szme-

Miről tárgyalt az önkormányzat

A község önkormányzata a 2020. szeptember 23-án tartott 20. tervezett ülésén megtárgyalta a napirend által meghatározott programot és a polgárok beadványait.

A képviselők jóváhagyták.

- A község 2020-as év I. félévi gazdálkodásának elemzését
- A község költségvetési és dotációs intézményeinek I. féléves gazdálkodásáról szóló beszámolóit
- A község költségvetésének módosítását 2020.8.31-ig
- A szociális szolgáltatásokról, és a nyújtott szociális szolgáltatás fedezésének módjáról szóló 4/2020-as önkormányzati rendeletet.
- Kérvény beadását visszatérítendő kölcsön iránt a SZK Pénzügyminisztériumba, a 2020-as adókiegészítés mértékében, 90 000 € értékben
- Községi vagyon eladási szándékát külön elbírálás alapján, amely az 831/7-es 500 m² parcellát – kertet érinti. A telek eladási ára 30 €/m².
- A Lenin utcában található 2. számú garázs bérbeadását ifj. Gögh Ferenc, a 1476/185-ös bérház lakásának bérelője számára.
- Az egészségügyi központ gyermekrendelőjének bérbeadását a VALSON kft., Jóka, Főutca 760/104, tulajdonosa, MUDr. Jozef Valkár részére.
- Községi vagyon eladási szándékát külön elbírálás alapján, amely az Öko-telepen található 1109/638-as 19 m² –es újonnan kialakított parcellát – beépített területet érinti. A telek eladási ára 50 €/m².
- Az önkormányzat 67-OZ/2020, 7. pontja g) betűje alatti határozat egy részének megváltoztatását, mert a Tófenék utca, 93-as h.sz. alatti 2. sz. lakás új tulajdonosa Emília Bruclová. Az eredeti tulajdonos Karas Margit volt.
- Községi vagyon eladását külön elbírálás alapján, amely a 859-es parcellán vezetett kert egy részét – 104 m² –es területet érinti, Ing. Vladimír Hladík, Május 1. utca 39 sz. alatti lakos részére. A telek eladási ára 10 €/m².
- Mária Sokolíková kérvényét a Temető utcai bérház felmondásáról, a bérelő Sörös Rozália elhunytá miatt.

A képviselők nem hagyták jóvá:

- Azt az önkormányzati rendeletre tett javaslatot, amely a szlovák óvodában a gyermekek ott tartózkodásáért járó havi költségek részleges fizetésének emelésére irányult
- Azt az önkormányzati rendeletre tett javaslatot, amely a magyar óvodában a gyermekek ott tartó-

kodásáért járó havi költségek részleges fizetésének emelésére irányult

A képviselők tudomásul vették:

- A község Községi szociális tervének megvalósításáról szóló 2019-es kiértékelését
- A Legfelsőbb Számvevőszék által végzett házi ápolási szolgálat ellenőrzésének eredményéről szóló jelentés tartalmát
- Ajpek Alexandra a Liget utcai bérházban található lakás bérleti szerződésének felmondását 2020. 10. 30. határidővel

Az önkormányzat 21. tervezett - nem nyilvános - ülésére 2020. november 18-án került sor, amelyen a képviselők jóváhagyták:

- A község háromnegyed éves gazdálkodásának elemzését
- A község költségvetési és dotációs intézményeinek háromnegyed éves gazdálkodásáról szóló beszámolóit
- Nyilvánosan hozzáférhető elektromos töltőállomások építéséhez nyújtott támogatás iránti kérelem benyújtását. A projekt 5% - os társfinanszírozásának biztosítását az önkormányzat részéről. A teljes költségvetés 5 000 €, a társfinanszírozás összege 250 €.
- Községi vagyon eladási szándékát külön elbírálás alapján, amely a 859/1-es 265 m² parcellát – kertet érinti. A telek eladási ára 10 €/m².
- Községi vagyon eladását külön elbírálás alapján, amely a 831/7-es 500 m² parcellát – kertet érinti, Šebők Tibor és Šebők Erzsébet, nagyfödémesi lakosok számára. A telek eladási ára 30 €/m².
- Községi vagyon eladását külön elbírálás alapján, amely az Öko-telepen található 1109/638-as 19 m² –es újonnan kialakított parcellát – beépített területet érinti, Rigó Erik számára. A telek eladási ára 50 €/m².
- Községi vagyon eladási szándékát külön elbírálás alapján, amely a Tófenék utcában található 352/2 parcella 38 m² –es területét érinti, Pavol Šupala számára. A telek eladási ára 10,- €/m².

A képviselők tudomásul vették:

- Papp Zsolt, a Diószegi utca 1550/52 lakóháza bérleti szerződésnek felbontását 2021. január 31. határidővel.

A képviselőtestület üléseinek jegyzőkönyvei, az elfogadott határozatok és a jóváhagyott községi rendeletek megtalálhatók a község honlapján: www.ulany.sk.

A képviselőtestület tervezett ülései nyilvánosak.

-szme-

ÚPRIMNÉ POĎAKOVANIE

V dňoch 31. októbra a 1. novembra sa konalo prvé kolo testovania na Covid-19. V našej obci sa na testovaní zúčastnilo 3 444 osôb, z toho bolo 10 pozitívnych. Pomer nakazenosti podľa AG testov bol v našej obci 0,29%. Na základe dobrých výsledkov sa v našom okrese nebolo potrebné uskutočniť druhé kolo testovania.

Uvedomujeme si, že samotná príprava a realizácia v tak krátkom čase bola veľmi náročná, a bez tímovej práce by nebola možná. Preto by som chcel vysloviť vŕcne poďakovanie všetkým zúčastneným pomocníkom za všetky tie hodiny nezištnej pomoci pre našu obec.

Chcel by som sa v prvom rade poďakovať za nasadenie a energiu našich zdravotníkov, ktoré slovami neviem ani opísať.

Naozaj som neveril, že ruky k dielu priloží aj celý rad dobrovoľníkov, bez ktorých by sme nezvládli túto náročnú úlohu. Boli naozaj úžasní a na všetkých potrebných miestach profesionálne splnili svoju úlohu.

Ďakujem členom miestneho Dobrovoľného hasičského zboru, že sme sa na nich mohli aj teraz spoľahnúť tak, ako zvyčajne.

Ďakujem pracovníkom obecného úradu za čas strávený prípravami, organizáciou a celým priebehom akcie, obzvlášť Ing. Zsoltovi Farkasovi, pracovníkom PO VPS pod vedením riaditeľa Jozefa Sztraku za prípravu priestorov a následné vyčistenie priestorov. Veľká vďaka patrí aj pracovníckam domu služieb Alžbete Nagyovej a Kataríne Kadleckovej za prípravu stravy a občerstvenia počas obidvoch dní.

Príslušníkom ozbrojených síl SR ďakujem za všetku pomoc a priateľský prístup, a ďakujem aj príslušníkom policajného zboru SR, ktorí aj v tomto prípade splnili svoju úlohu nad rámec sloganu „Pomáhať a chrániť!“.

Moje úprimné poďakovanie patrí aj miestnym podnikom a podnikateľom, ktorí zabezpečovali technickú stránku akcie. Firme Fraštia s.r.o. pod vedením Ladislava Fraštia, za vykonané elektroinštalačné práce a stálu pohotovosť na mieste testovania. Firme MAXNETWORK s.r.o. pod vedením Zoltána Tótha o zabezpečenie živého prenosu z obecných kamier na webovú stránku obce. Kristiánovi Sercelovi a Marcelovi Dánimu za zabezpečenie ozvučenia a nezištnú prácu pri odovzdávaní výsledkov. A na záver ďakujem rodine Andrei Gažovej za chutné koláčiky, a tiež firme Dropoil s.r.o. za nápoje a občerstvenie.

Moje úprimné poďakovanie patrí aj našim milým obyvateľom za zodpovedný prístup, disciplinovanosť, za milé a povzbudivé slová počas testovania.

Vážení obyvatelia!

Výsledky testovania boli v našej obci veľmi dobré! Ale naďalej je potrebné, aby sme boli zodpovední, aby sme chránili svoje zdravie a zdravie ostatných. Nezanedbávajme nosenie rúšok, dezinfekciu a dodržiavanie potrebnej vzdialenosti.

Ing. František Gőgh, DBA
starosta obce

A úplne na záver úprimne by som sa chcel poďakovať aj menovite všetkým pomocníkom, ktorých mená nie sú uvedené v článku.

És végezetül szeretnék név szerint is őszinte köszönetet mondani minden segítőknek, akinek neve nincs a fenti cikkben feltüntetve.

Zdravotníci - Egészségügyi dolgozók

Alföldi Kristína, Bertová Viktória, Csiffárióvá Gabriela, Forróová Alžbeta, Hanzelová Valéria, Hitková Csilla, Horváthová Gabriela, Hulínko-

vá Iveta, Kollerová Hajnalka, Kubíková Renáta, Madarászová Mária, Malíková Margita, Nagyová Oľga, Némethová Gabriela, Nyitraiová Dominika, Rókoová Barbara, Sípós Ján, Slovja-

ková Zuzana, Szárazová Lucia, Szolgová Vivien, Takáčová Michaela, Tomovič Peter, Uhrincová Erika a Vančíková Janetta.

Dobrovoľníci - Önkéntes segítők

Bachratá Barbara, Bachratá Mária, Boldišová Mária, Brnula Ján, Dinková Rozália, Farkasová Agáta, Hakszer Gábor, Hakszerová Regina, Halászová Marcela, Heribanová Gőghová Zuzana, Lipovská Veronika, Lipták Kristián, Lovászová

ÖSZINTE KÖSZÖNET

Október 31-én és november 1-én került sor a COVID 19 járvány elleni országos tesztelés első fordulójára. Községünkben 3444 személy vett részt a tesztelésen, amelyen 10 pozitív eredmény született. A fertőzöttség községünkben ennek a tükrében 0,29 %. A jó eredményeknek köszönhetően a Galántai járásban nem volt második forduló tesztelés.

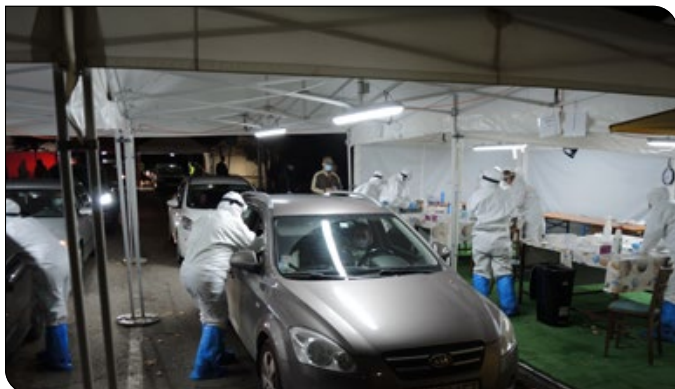

FOTO: HANZEL LÁJOS

Tudatában vagyunk annak, hogy a tesztelés előkészítése és lebonyolítása rendkívül megterhelő feladat volt az önkormányzat számára, amelyet csak egy lelkes és energikus csapattal lehetett teljesíteni.

Ezért szeretnék köszönetet mondani mindenkinek, aki segítőkész kezet nyújtott és szabad idejét feláldozva, gyakran erején felül is becsülettel helytállt.

Köszönjük az egészségügyi csapatnak az elkötelezettséget és a mérhetetlen energiát, amit kifejtettek.

Nem is reméltem, hogy ilyen szépszájú önkéntes is jelentkezik majd, akik önzetlen segítsége nélkül bizony nem tudtuk volna ezt az igényes feladatot teljesíteni. Köszönjük, hogy odafigyelve, gyorsan és pontosan teljesítették minden feladatot.

Az önkéntes tűzoltó egyesület tagjainak köszönjük, hogy most is, mint mindig, számíthatunk rájuk.

A községi hivatal alkalmazottainak köszönjük az előkészületi, szervezési és adminisztrációs munkák gyors és pontos elvégzését, főleg Ing. Farkas Zsolt-nak. A kisüzem dolgozóinak, Sztraka József vezetésével köszönjük a tesztelés helyszínének az előkészítését és rendben tartását, valamint Nagy Erzsébetnek és Kadlečíková Katarínának, hogy mindkét nap már kora reggeltől gondoskodtak az étkeztetésről és a frissítőkről.

A fegyveres erők katonáinak köszönünk mindennemű segítséget és a barátságos hozzáállást.

A rendőröknek köszönjük, hogy szlogenjükhöz híven, most is szívvel-leléssel „Szolgáltak és védtek”.

Öszinte köszönetemet fejezem ki a helyi vállalkozóknak és vállalatoknak, akik a tesztelés technikai oldalát biztosították. A Fraštia k.f.t.-nek - Fraštia László vezetésével, akik a világítást oldották meg, és állandó készenlétben voltak. A MAXNETWORK k.f.t. - nek Tóth Zoltán vezetésével, az élőközvetítés (live stream) biztosítását. Sercel Krisztiánnak és Dáni Marcellnek a hangosítást és a tesztek eredményének átadásánál nyújtott pótolhatatlan segítségét. A Gažo családnak, a nagyföldemesi mini pékség tulajdonosainak köszönjük a finom kalácsokat, és a Dropoil. k.f.t. - nek az üdítő italokat és az egyéb finomságokat.

Végül, de nem utolsósorban Önöknek kedves lakosok, akik türelmesen és felelősségteljesen álltak ehhez a rendkívüli feladathoz. Köszönjük a biztató szavakat és a pozitív visszajelzéseket.

Kedves polgártársak!

Községünkben a tesztelés eredményei kiválóak voltak! Azonban továbbra is legyünk felelősségteljesek, védjük magunkat és szeretteinket. Használjunk védőkendőt, fertőtlenítsünk és tartsuk be a távolságot.

Ing. Gógh Ferenc, DBA
polgármester

Andrea, Mikysková Lenka, Modroczká Viktória, Németh Marek, Némethová Zuzana, Panczová Diana, Prágaiová Alžbeta, Repková Lenka, Sanisló Helena, Strukely Tomáš, Szakolciová Zuzana, Száraz Pavol, Šafárik Matej, Šimek Michal, Šimeková Aneta, Urban Richard, Winklerová Ingrid, Zdichavská Lucia, Zubáková Anita.

Dobrovolní hasiči - Az önkéntes tűzoltók
Michal Kiss, Gógh František ml., Gombai Eugen,

Horváth Jozef, Kovács Ján, Lukács Szabolcs, Szlezák Vojtech a Szolga Viliam

Pracovníci obecného úradu A községi hivatal dolgozói:

Metzner Zuzana, Aponyiová Iveta, Ďurkovičová Zuzana, Farkas Zsolt, Kiss Ladislav, Križanová Marta, Mučková Erika, Sebőková Irena, Sztraková Katarína, Tomovičová Mária a Tornaiová Andrea

Ozbrojené sily SR - A SzK fegyveres erők
por. Bakala Július (obyvateľ našej obce - községünk lakosa), čat. Dolinský Ján, čat. Švec Peter.

Polícia SR. - A SzK rendőrsége
Nstrzm. Dominika Pudmerická, Npor. Ing. Martin Strýček, Pprap. Kristína Kemeniková, Pprap. Patrik Šušor, kpt. Mgr. Peter Svoren, pplk. PhDr. Jozef Bicsan, npor. Anna Némethová.

UDALOSŤ DESAŤROČIA

AZ ÉVTIZED ESEMÉNYE

Čo by sme mali vedieť o sčítaní ľudu

V roku 2021 sa po desiatich rokoch opäť uskutoční najvýznamnejšie a najrozsiahlejšie štatistické zisťovanie – sčítanie obyvateľov, domov a bytov na území Slovenskej republiky.

Sčítanie je pre každého obyvateľa Slovenska príležitosťou, právom prispieť k tvorbe uceleného obrazu o demografickej a sociálnej situácii i životných podmienkach obyvateľstva Slovenskej republiky. Na základe týchto informácií bude môcť štát rozhodovať o tom, kde je potrebná výstavba nových bytov, školy, škôlky, nemocníc, či nových ciest.

V súčasnosti od 1. júna 2020 do 12. februára 2021 už prebieha sčítanie domov a bytov, pričom po prvýkrát v histórii bez účasti obyvateľov s využitím existujúcich registrov, a to výlučne elektronickou formou. Toto sčítanie vykonávajú poverení zamestnanci obecného úradu.

Samotné sčítanie obyvateľov sa uskutoční v období od 15. februára 2021 do 31. marca 2021 čiže počas šiestich kalendárnych týždňov. Sčítava sa každý, kto má v Slovenskej republike trvalý, prechodný alebo tolerovaný pobyt. Vo formulári obyvateľ počas sčítania uvedie údaje, ktoré sú platné v rozhodujúcom okamihu sčítania, a tým je polnoc 1. januára 2021. Sčítanie obyvateľov sa po prvýkrát uskutoční výlučne elektronicky. Obyvateľ vyplní formulár sám doma cez počítač, na kontaktnom mieste alebo pomocou asistenčnej služby. Sčítanie sa uskutoční tzv. integrovanou formou, čo znamená, že sa využijú už existujúce administratívne zdroje a registre. Obyvatelia dostanú len tie otázky, ku ktorým nie sú údaje v týchto registroch. Celkovo by obyvateľia mali odpovedať na maximálne 14 otázok. Medzi nimi napríklad: „Aká je Vaša národnosť?“, (pozor, nezamieňať so štátnou príslušnosťou), „Hlásite sa aj k inej národnosti?“ alebo „Aký je Váš materinský jazyk?“. Sčítacie formuláre, ako aj metodické vysvetlivky budú dostupné okrem štátneho jazyka aj v jazyku národnostných menšín.

Z hľadiska obcí najdôležitejším ukazovateľom sčítania bude počet obyvateľov s trvalým pobytom na území obce, nakoľko obce dostanú financie z podielových daní práve na základe tohto ukazovateľa. Podielové dane tvoria značnú časť rozpočtu obce, ktoré využíva obec na zabezpečenie pôvodných kompetencií, ako fungovanie materských škôl, sociálne záležitosti, kultúru, šport a veľa ďalších úloh.

Do rozhodujúceho termínu sčítania, teda do 1. januára 2021 ešte zostalo pár dní na to, aby si občan, ktorý býva na území obce bez trvalého pobytu, túto záležitosť čím skôr vybavil na referáte evidencie obyvateľstva obecného úradu. Záleží na nás všetkých, koľko obyvateľov bude mať obec s trvalým pobytom.

Samozrejme táto povinnosť platí aj pre nasledujúce roky, lebo štatistický úrad na konci každého kalendárneho roka spresňuje počet obyvateľov obce, či mesta, čo je smerodajné pre spracovanie rozpočtov.

Pre rôzne falošné informácie, sa mnohí občania obávajú o svoje osobné dáta. Všetky osobné údaje zisťované sčítaním sú chránené v súlade so zákonom o ochrane osobných údajov.

Dá sa povedať, že sčítanie obyvateľov v roku 2021 je udalosťou nasledujúceho desaťročia, preto aj touto cestou žiadame občanov obce, aby k sčítaniu ľudu pristupovali zodpovedne.

-szme-

Népszámlálási tudnivalók

Tíz év elteltével, 2021-ben ismét sor kerül a legjelentősebb, legszerteágazóbb statisztikai felmérésre a Szlovák Köztársaság területén, a népszámlálásra. A népszámlálás keretében sor kerül a lakosság, a lakások és lakóépületek számba vételére.

A népszámlálási adatok nemzetközi viszonylatban is összehasonlítható alapot képeznek majd. Pontos képet adnak Szlovákia népességi mutatóiról, nemzetiségi összetételéről, szociális helyzetéről, valamint a lakosság életfeltételeiről. Ezen adatok ismeretében dönthet az állam helyesen arról, hogy hol szükséges új lakásokat, iskolát, óvodát, kórházat, vagy utat építeni.

A lakóingatlanok összeírására 2020. június 1. és 2021. február 12. között kerül sor, és a hazai történelemben először a lakosság közreműködése nélkül, kizárólag elektronikusan, a meglévő nyilvántartások felhasználásával valósul meg. Az ingatlanok összeírását a községi hivatal megbízott alkalmazottai végzik.

Maga a lakossági összeírás 2021. február 15. és 2021. március 31. között valósul meg, tehát hat naptári hétig tart majd. A népszámlálás szempontjából lakosnak számít mindenki, aki a Szlovák Köztársaság területén állandó lakóhellyel, átmeneti tartózkodási hellyel, esetleg megtúrt státuszúként tartózkodási engedéllyel rendelkezik. A népszámlálás alkalmával a lakosok a meghatározott időpontban – tehát 2021. január 1-re virradó éjszaka éjfél órájára vonatkozó adatokat tüntetik fel a kérdőíven. A lakossági népszámlálás most első alkalommal valósul meg kizárólag elektronikusan. A lakos a személyi kérdőívet ön maga tölti ki otthon, a kapcsolattartó helyen, vagy

igénybe veszi a népszámlálási asszisztens segítségét. A népszámlálás integrált formában zajlik, ami az elérhető adminisztratív források és nyilvántartások felhasználását jelenti. A lakosok csak olyan kérdéseket kapnak, amelyekre az említett nyilvántartásokban nem található adat. A lakosoknak legfeljebb 14 kérdésre kell válaszolniuk. Köztük olyanokra, mint pl. „Mi az Ön nemzetisége?” (figyelem, nem összetévesztendő az állampolgársággal), „Egy másik nemzetiséghez tartozónak is vallja magát?”, vagy „Mi az Ön anyanyelve?”

A községek szempontjából a legjelentősebb adat természetesen az lesz, hogy ki rendelkezik állandó lakóhellyel a község területén, hiszen az országos költségvetésből egy-egy község ennek arányában részesül a megosztott adókból. A község ezeket az adókat használhatja fel az eredeti kompetenciák finanszírozására, mint például az óvodákra, szociális ügyekre, kultúrára, sportra és sok egyéb feladat megoldására.

A népszámlálás meghatározó időpontjáig, 2020. december 31-ig még van néhány nap arra, hogy az a lakos, akinek még nincs állandó lakhelye a község területén, ezt elintézhesse a községi hivatal lakosság nyilvántartási osztályán. Mindannyiunktól függ, hogy hány állandó lakosa lesz községünknek e sorsdöntő népszámlálás alkalmával.

Természetesen ez a köteletség a jövőben is érvényes, mert a statisztikai hivatal minden év végén pontosítja egy-egy község, város állandó lakóhellyel rendelkező lakosainak számát. Ez egy fontos adat a költségvetések szempontjából.

A különböző álhíreknek köszönhetően biztosan többen félnek megadni a személyes adataikat. A népszámlálás során felvett adatok védelme a személyes adatok védelméről szóló törvénnyel összhangban biztosított.

A 2021-es népszámlálásról is elmondhatjuk, hogy az évtized eseménye, ezért kérjük lakosainkat, hogy a kellő felelősséggel álljanak hozzá.

-szme-

S O D B
2 + 21

Rozvoj obce – Községfejlesztés

Na Sedíne sa už začala prestavba a nadstavba obecnej budovy, ktorou pribudnú ďalšie štyri nájomné byty v našej obci.

Szőgyénben már megkezdődött a községi épület át- és hozzáépítése, amellyel további négy bérlakással leszünk gazdagabbak.

HARMONOGRAM ZBERU TRIEDENÉHO ODPADU 2021

Mesiac	Kovy	PLASTY - PET	TETRAPAK	Sklo	Papier	Rôzne plasty
	Červené	Transparentné	Oranžové	Zelené	Modré	Žlté
Január		14.		28.	28.	28.
Február	11.	11.	11.		25.	25.
Marec		11.		25.	25.	25.
Apríl	8.	8.	8.		29.	29.
Máj		13.		27.	27.	27.
Jún	10.	10.	10.		24.	24.
Júl	8.	8.		29.	29.	29.
August	12.	12.	12.		26.	26.
September		9.		30.	30.	30.
Október	14.	14.	14.		28.	28.
November		11.		25.	25.	25.
December	9.	9.	9.		30.	30.

Predstavujeme Vám

JUDr. Ľuboš Szigeti

Podpredseda Ústavného súdu Slovenskej republiky

V tejto rubrike pokračujeme v predstavení zaujímavých ľudí, rodákov a občanov našej obce, ktorí niečím výnimočným vynikajú z radu „jednoduchých občanov“, a svojou činnosťou šíria dobré meno našej obce. Je nám ctou, že tentokrát Vám môžeme predstaviť rodáka našej obce, pána Ľuboša Szigetiho, podpredsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Pán Szigeti nám venoval pár hodín zo svojho vzácného času, keď práve nebol v Košiciach, ale doma vo Veľkých Úľanoch, a ktoré mohol venovať svojej rodine. Navštívil nás v redakcii obecných novín v kultúrnom dome. Spoznali sme ho nielen z profesionálnej stránky, ale aj ako človeka. Popri svojich hodnotných skúsenostiach sa s nami podelil aj o svoje bohaté zážitky zo študijných pobytov.

Pán Szigeti, môžeme Vás poprosiť o niekoľko informácií o Vašom živote? Aké sny mal malý Ľuboško, ako dieťa, čím chcel byť?

Od narodenia žijem vo Veľkých Úľanoch. Tu som dokončil základnú školu. Chodil som do školy s vyučovacím jazykom maďarským. Keď som bol škôlkarom chcel som byť, ako veľa iných detí kozmonautom alebo smetiariom. Na základnej škole som plánoval, že budem učiteľom telesnej výchovy. Mal som v rodine príklady, veď nielen môj otec, ale aj teta boli učiteľmi. Zmena nastala až na gymnáziu (Gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským v Senci). Začal ma viac zaujímať a fascinovať dejepis. A práve tento predmet je jedným z hlavných študijných predmetov na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, kde som začal študovať v roku 1978. Školu som úspešne ukončil v roku 1982.

A takto sme sa dostali fakticky k Vášmu profesionálnemu životu. Môžete nám povedať, aké boli Vaše začiatky?

Po skončení školy a po nástupe na Okresný súd v Galante som začal svoju trojročnú justičnú prax. Medzitým som absolvoval aj ročnú vojenskú službu, ale mal som šťastie, lebo som sa aj na „vojne“ mohol venovať právu, a tak sa mi aj tento rok započítal do právnickej praxe. Ako 26 ročný som urobil sudcovské skúšky, a od roku 1985 som už bol sudcom na Okresnom súde v Galante.

Boli ste veľmi mladý, nemali ste obavy, či to zvládnete? Nebáli ste sa?

Mladí ľudia obyčajne nemajú strach z nových vecí. Čo sa týka teoretickej časti, škola nás dôkladne pripravila. Dnes už viem, že každý dobrý sudca potrebuje k svojej činnosti aj veľa skúseností. Z obdobia svojej činnosti

mladého sudcu som si spomenul na veselú príhodu. Keď ma hľadali klienti na súde, hovorili, že „hľadajú toho pána doktora, ktorý vyzerá, ako dieťa“ (smiech). Vtedy som sa rozhodol, že si nechám narásť fúzy. Neskôr som si ich oholil, aby som už nevyzeral taký „starý“. V roku 1985 ma vtedajší pán minister spravodlivosti poslal na vykonanie druhej atestácie, aby som mohol vykonávať funkciu sudcu aj na krajskom súde. Štúdium som absolvoval v rokoch 1985 a 1986. Po získaní 2. atestácie som síce zostal naďalej na Okresnom súde v Galante, ale vykonával som svoju funkciu aj na Západoslovenskom krajskom súde. V rokoch 1988 až 1991 som mal na tomto súde trojročnú stáž. V roku 1992 ma vymenovali za podpredsedu okresného súdu v Galante, a pokračoval som aj už v spomínanej stáži na krajskom súde. V roku 2000 som sa stal predsedom Okresného súdu v Galante. Od roku 2002 (vtedy bola zriadená) až do roku 2007 som bol členom Súdnej rady SR. Táto súdna rada má 18 členov, z ktorých 9 volia sudcovia, a 9 vymenúva prezident SR, parlament a vláda. Členovia si medzi sebou zvolili svojho predsedu, ktorý bol zároveň aj predsedom Najvyššieho súdu SR. V súčasnosti je členom tejto súdnej rady napríklad môj dobrý kamarát Ľudovít Mészáros.

Spomínali ste, že dobrý sudca potrebuje veľa skúseností vo svojej činnosti. Kde ste si ich nadobudli?

Tak v prvom rade určite z každodennej práce, ale veľa mi dali aj študijné pobyty, na ktorých som sa mohol zúčastniť. Napríklad v roku 2003 som bol na trojmesačnom študijnom pobyte v USA, kde som sa mohol zoznámiť nielen s činnosťou súdov, ale aj polície a prokuratúry. Zároveň som mal možnosť navštíviť historické a kultúrne pamiatky jednotlivých štátov USA a spoznať aj život obvyčajných ľudí.

O USA je známe, že každý štát má svoje vlastné vedenie a myslím si, že aj súdnictvo tam pracuje na tomto princípe. Kde všade ste chodili a čím Vás prekvapili jednotlivé štáty?

Svoju cestu sme začali vo Washington DC, kde som mal možnosť spoznať prácu Federálneho najvyššieho súdu USA (je to ako náš Ústavný súd), navštívili sme senát aj parlament. Veľký dojem na mňa urobila pracovňa Edwarda Kennedyho. Priamo v bielom dome som síce nebol, ale mohol som sa poprechádzať v jeho záhrade. Cez Atlantik sme potom leteli do štátu Texas, do mesta Austin. Tu sme mohli študovať ich štátne súdne zriadenie. Ďalším pekným zážitkom bola aj návšteva služobného bytu G.H.W. Busha. Mimochodom, toto mesto je obrovským študentským cen-

trom, kde žije cca 50 tisíc študentov. A kde je toľko mladých ľudí, nemôže chýbať ani zábava. Mesto im ochotne vychádza v ústrety. V piatok na obed sa ulice mesta uzavru a otvoria ich až v nedeľu ráno, a tak sa mladí môžu nerušene zabávať. Boli sme aj v meste San Antonio, kde je pomník Alamo, ktorý postavili na pamiatku bojov, keď sa štát Texas chcel odtrhnúť od Mexika a pričleniť sa k USA. Vtedy sa im to síce nepodarilo, ale časom áno.

Čo sa týka súdnych sporov a rozhodovania súdov je to úplne iné, ako napríklad u nás. Sudcovia veľakrát rozhodujú na základe „precedensov“. Teda na základe rozsudkov z predošlých podobných prípadov. Sudcovia majú voľnejšiu ruku.

V mexickom zálive sme mali aj nepríjemný zážitok. Boli sme tam práve vtedy, keď začal vyčínať hurikán „Erika“. Bývali sme v hoteli na 40. poschodí, a veru nám to nebolo jedno. Na šťastie si to „Erika“ rozmyslela, a obrátila sa späť smerom k zálivu.

Každý si myslí, že USA je veľmi demokratický štát, ale veru nie je všetko zlato, čo sa blyští. USA je prísny policajný štátom. Naša ďalšia cesta viedla do Denveru v štáte Colorado, kde sme sa tiež oboznámili s činnosťou súdu. Navštívili sme aj Denverské múzeum, ktoré predstavuje návštevníkom život Indiánov. Tu som si uvedomil, že moje zážitky z filmov o Indiánoch, ktoré som videl v detstve, vôbec neodzrkadľujú skutočnosť. Američania ich veru nevnímajú ako nebojácnych hrdinov, ako sme si to kedysi mysleli my. V tomto meste stojí aj socha „Buffala Billa“. Počas nášho ďalšieho letu do štátu Washington sme z lietadla mohli obdivovať obrovské prérie. Administratívnym centrom tohto štátu je mesto Olympia, kde sídli aj Najvyšší súd. Krátko pred našim príchodom tam bolo zemetrasenie, a my sme ešte mohli vidieť jeho následky. Na letisku sme videli známe prezidentské lietadlo „Air Force One“, ktorým priletel vtedajší

prezident G. Busch. On nebol v tomto štáte veľmi obľúbený, a preto sa konali protesty, nakoľko v tomto štáte majú väčšinu priaznivci demokratickej strany.

Keď som už spomínal Indiánov, mali sme možnosť spoznať aj rezerváciu „Tualip“ Indiánov. Tam sme pochopiteľne nemohli fotiť, lebo podľa ich viery by sme fotením ukradli ich duše. Tu sme sa zoznámili ďalšou formou súdnictva. A to takzvaným „Medzi kmeňovým indiánskym súdom“. Takýto súd rozhoduje o občianskych sporoch Indiánov a môže uložiť maximálne dvojročný trest. Závažnejšie trestné činy už potom patria do kompetencie štátneho súdnictva. Navštívili sme Chicago, ako aj New York. Aj tu sme sa zoznámili s činnosťou polície, prokuratúry. Tu sme sa prvýkrát stretli s pojmom nočného súdnictva. O New Yorku treba vedieť, že je to mesto, ktoré žije naplno dňom i nocou. A preto musia sudy pracovať aj v noci. Keď napríklad niekto spácha nejaký priestupok, alebo prečin a polícia ho chytil, súd sa ešte v tú noc rozhodne. Najčastejšie sú takíto delikventi odsúdení na niekoľkodňové verejnoprospešné práce, a na druhý deň ráno už môžu zmetať ulice mesta. Takýmto priestupkom môže byť aj konzumácia alkoholu na ulici.

Mali sme aj krásne kultúrne zážitky, boli sme napríklad na Broadwayi a spoznali sme aj pestrofarebnosť Manhattanu. Navštívili sme tzv. malú Brazíliu, kde celá ulica tancuje sambu (aj my si zatancovali), alebo čínsku štvrť, kde sú všetky nápisy len po čínsky, ešte aj taký názov ako McDonald. Čo nám však neodporučili navštíviť, to boli najnebezpečnejšie časti mesta, Bronx a Harlem.

Keď ste boli v toľkých štátoch USA, vedeli tam ľudia, že kde je Slovensko?

Som presvedčený, že väčšina nemala ani tušenie o tom, kde je Slovensko, a mnohí ani to, že existuje nejaká Európa. Zaujímavé však bolo, že keď nás na niektorom súde predstavili ako delegáciu Najvyššieho súdu zo Slovenska, s údivom reagovali len na názov Najvyššieho súdu, lebo u nich sa táto inštitúcia teší veľkej vážnosti.

Ale vráťme sa k Vašej profesionálnej činnosti. Kde ste pokračovali vo svojej činnosti?

Ako som už spomínal od roku 2000 som pôsobil ako predseda Okresného súdu v Galante. V rokoch 2007 a 2008 som pracoval na Najvyššom súde, a potom som sa vrátil späť do Galanty do funkcie predsedu okresného súdu. Minulý rok v apríli ma vymenovali za ústavného sudcu a zároveň podpredsedu Ústavného súdu SR, ktorý má svoje sídlo v Košiciach.

Mohli by ste nám trochu priblížiť štruktúru a činnosť Ústavného súdu?

Ústavný súd má 13 členov. Teraz už konečne funguje v kompletnom zložení. Zo správ určite každý vie, že Ústavný súd dlho nebol plne obsadený sudcami. Mal len 7 členov, až neskôr boli vymenovaní ďalší sudcovia. Vedie ho predseda Ivan Flašar, a ako viete ja som sa stal jeho podpredsedom. Každú stredu zasadá plénum Ústavného súdu za prítomnosti

FOTO: HANZEL LAJOS A ARCHIV US SR

13 sudcov. Pléna môžu byť verejné alebo neverejné. Keď nás ukazujú v správach televízie, tak sú to verejné zasadnutia súdu. Plénum prerokúva hlavne podania, kde sa skúma, či niektorý zákon nie je protiústavný. Rokovali a rozhodovali sme o takých veciach ako predvolebné moratórium, minimálne dôchodky, nárok na náhradu škody ohľadne Covidu 19, pozemky pod diaľnicou, alebo aj o podaniach proti výsledkom volieb. Na základe podaní môžeme rozhodnúť napríklad aj o udelení súhlasu na väzobné stíhanie sudcov. V takýchto prípadoch rozhodujeme vždy tajným hlasovaním. Ďalšou formou činnosti je práca trojčlených senátov Ústavného súdu. V tomto roku som predsedom senátu č. 2. Na zasadnutí senátov rokujeme hlavne o individuálnych sťažnostiach občanov, či sa neporušili ich základné práva chránené ústavou. Jeden senát môže mať za jeden deň aj 40 prípadov. Každoročne rozhodujeme cca o 3000 takýchto podaní. Senát č. 2 zasadá väčšinou vo štvrtok.

Ako viete zosúladiť túto veľmi dôležitú prácu s rodinou? Vieme, že máte aj malého vnuka, ako často sa stretávate?

Na víkendy sa vraciam z Košíc domov. Tak mi zostane nejaký čas aj na moju rodinu a malého vnuka, ktorý už vie, akú kávu pije dedko (úsmev). Je pravdou, že veľakrát pracujem aj doma, osobný počítač je stále so mnou, lebo pred rokovaniami sa musím dôkladne oboznámiť s témami, aby som sa mohol vrátiť do Košíc pripravený. Takže veľa času mi veru na rodinu nezostáva.

Okrem toho vieme, že máte jednu verejnoprospešnú aktivitu, ktorú vyvíjate tiež v rámci svojho osobného voľna a rád aj športujete.

Vždy som mal veľmi rád psov. A táto láska ma priviedla pred ôsmymi rokmi do útulku psov vo Veľkom Mederi, kde pracujem ako

dobrovoľník v občianskom združení DOG-AZYL. Každú nedeľu predpoludním chodím do útulku, kde pomáhám ošetrovateľom starať sa o psov. Krmím ich, chodím s nimi na prechádzku, česem ich alebo robím čo treba. Toho času je v útulku asi 100 psov. Odkedy spolupracujem s útulkom, zachránili sme a umiestnili asi 3-4000 psov. Združenie spolupracuje aj s nemeckými a rakúskymi kolegami. Je zaujímavé, že ich vzťah k zvieratám je celkom iný, aký je náš postoj. Nemeckí kolegovia napríklad často adoptujú zvieratá s nejakým hendikepom.

Mojou druhou záľubou bol od mladosti stolný tenis, ktorý som často hrával, dnes mi už zostáva na šport menej času, a aj roky tiež pribúdajú.

Moja posledná otázka sa týka dvoch tém. Jedno je Vaše rodisko Veľké Úľany a druhé či vám pomohol, respektíve pomáha vo Vašom profesionálnom živote, že ste Maďar?

Čo sa týka môjho bydliska, som lokálpatriot. Vždy som bol hrdý na to, že som sa tu narodil aj žijem. O tom svedčí aj fakt, že aj dnes tu mám trvalé bydlisko. Čo sa týka môjho maďarského materinského jazyka, veľakrát mi pomohol v práci, a aj v dnešnej dobe mi pomáha, hlavne pri utužovaní medzinárodných vzťahov. Spolupracujeme napríklad aj s Ústavným súdom Maďarska, ktorý je organizátorom stretnutia maďarských sudcov z Karpatskej kotliny. A môžem spomenúť aj ďalšiu zaujímavú vec. Predsedom Najvyššieho súdu Českej republiky je Petr Angyalossy, ktorý pochádza z Veľkého Medera, a aj s ním často rozprávam po maďarsky.

Pán podpredseda ďakujeme za obsažný rozhovor. Do Vašej ďalšej práce Vám prajeme veľa vytrvalosti, pracovných úspechov, ale hlavne dobré zdravie.

Alžbeta Szárazová

Bemutatjuk

JUDr. Szigeti Lubos

A Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságának alelnöke

Rovatunkban folytatjuk az olyan érdekes emberek bemutatását, akik községünk szülöttei, vagy lakosai, akik valamilyen módon kitűnnek az „egyszerű emberek” sorából, és tevékenységükkel öregbítik községünk hírnevét.

Nagy megtisztelés számunkra, hogy most JUDr. Szigeti Lubost, a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságának alelnökét mutathatjuk be, aki nemcsak községünk szülötte, de ma is büszke nagyfödemesinek tartja magát.

Szigeti úr abból a értékes időből szentelt néhány órát nekünk, amit nem Kassán, hanem itthon Nagyfödemesen töltött. Újságunk szerkesztőségében, a kultúrházban látogatt meg bennünket. Lehetőségünk volt megismerni őt nemcsak a professzionális élete kapcsán, de mint egyszerű embert is. Értékes tapasztalatai mellett megosztotta velünk a tanulmányutakon szerzett gazdag élményeit is.

Szigeti úr megtudhatunk valamit az életéről? Vajon miről álmodott a kis Lubosko, mi szeretett volna lenni?

Születésem óta Nagyfödemesen élek. A helyi magyar iskolában szerezttem meg az alapműveltséget. Óvodás koromban a társaimhoz hasonlóan úrhajós, vagy szemetes akartam lenni. Az alapiskolában testnevelő tanár volt az álmodom. Talán a családból vett példák miatt, hiszen az édesapám és a nagynénim is tanítók voltak. Az igazi változás a Szenci Magyar Tantervű Gimnáziumban született meg. Egyre jobban érdekelt a történelem, és mivel a jogi egyetemen ez az egyik főtantárgy, egyenes út vezetett a joghoz. A Pozsonyi Comenius Egyetem Jogi Karát 1978 és 1982 közt végeztem el sikeresen.

Így már el is jutottunk a professzionális életéhez. Elmondaná nekünk, hogy milyenek voltak a kezdő évek?

Az egyetem elvégzése után a Galántai Járásbíróságon kezdtem meg hároméves joggyakornoki tevékenységemet. Közben bevonultam az egyéves katonai szolgálatra. De szerencsém volt, mert a katonaságnál is a joggal foglalkoztam, így ez az év is beszámítható a gyakornoki időmbe. 26 évesen tettem le a bírói vizsgákat és 1985-től már a Galántai Járásbíróság bírója voltam.

Nagyon fiatalon került ebbe a tisztségbe, nem félt, hogy megbirkózik-e majd a feladatokkal?

A fiatalok általában nem szoktak félni az új dolgoktól. Ami a szakma elméleti oldalát illeti, az iskola jól felkészített bennünket. Ma már természetesen tudom, hogy minden jó bírónak sok-sok tapasztalatra is szüksége

van. Eszembe jutott egy vidám eset fiatal bíró koromból. A klienseim úgy kerestek, hogy „azt a doktor urat keressük, aki úgy néz ki, mint a gyerek” (nevetés). Akkor úgy döntöttem, hogy bajszot növeszték. Természetesen később már levágtam, hogy ne nézzek ki olyan „öregnek”. 1985-ben az akkori igazságügyminiszter javaslatára döntöttem, hogy megszerzem a 2. atesztációt, amellyel már a kerületi bíróságon is tevékenykedhettem. Ezt 1985-ben és 1986-ban végeztem, de továbbra is maradtam a járásbíróságon, s mellette már dolgoztam a Nyugat-Szlovákiai Kerületi Bíróságon is. Ezt a szakmai gyakorlatot 1988 és 1991 közt végeztem. 1992-ben nevezték ki a járásbíróság alelnökévé, de a kerületi bíróságon tovább folytattam a már említett szakmai gyakorlatot. 2000-ben kineveztek a Galántai Járásbíróság elnökévé. 2002-ben megalakult a Szlovák Bírói Tanács, amelynek a kezdetektől 2007-ig tagja voltam. A bírói tanácsnak 18 tagja van, amelyből 9-et a bírók maguk választanak, 9-et pedig a köztársasági elnök, a parlament és a kormány nevez ki. A tagok maguk közül választják meg az elnököt, aki egyben a Legfelsőbb Bíróság elnöke is volt. Ennek a bírói tanácsnak jelenleg tagja például Mészáros Lajos jó barátom is.

Említette, hogy a jó bírónak sok tapasztalatra van szüksége. Hol tett szert ezekre?

Elsősorban természetesen a mindennapi munkában, de sokat adtak azok a tanulmányutak is, amelyeken részt vehettem. Például 2003-ban három hónapos tanulmányúton az Amerikai Egyesült Államokban jártam, ahol nem csak a bíróságok tevékenységét, hanem a rendőrség és az ügyészség munkáját is megismerhettem. Egyben lehetőségem nyílt meglátogatni az USA egyes tagállamainak kulturális és történelmi emlékeit, és betekintést nyerhettem az egyszerű emberek életébe is.

Az USA-ról köztudott, hogy minden tagállamának külön vezetése van és gondolom ehhez hasonlóan dolgoznak a bíróságok is. Hol mindenhol jártak és miben volt érdekes egy-egy állam?

Utunkat Washington DC-ben kezdtük, ahol az USA legfelsőbb bíróságának munkájával ismerkedtünk meg (a mi Alkotmánybíróságuk megfelelője), meglátogattuk a szenátust és a parlamentet is. Nagy hatással volt rám Edward Kennedy dolgozószobája. A „Fehérházba” ugyan nem jutottunk be, de sétálhattunk a kertjében. Attólant keresztül Texas államba, Austin városba repültünk. Itt a texasi állami bíróság munkáját tanulmányozhattuk. Kellemes élmény volt G.H.W. Busch elnök itteni dolgozószobájának megtekintése. Egyébként ez a város egy óriási diákközpont, ahol mintegy 50 ezer diák él. És ahol ennyi diák van, ott

V roku 2019 mu bola udelená Cena starostu obce Velké Úľany 2019-ben Nagyfödemes polgármesterének díjában részesült.

nem hiányozhat a szórakozás sem. A város ehhez készségesen hozzájárul. Péntek délután a város utcáit lezárják és csak vasárnap reggel nyitják újra, így a fiatalok zavartalanul szórakozhatnak. Ellátogattunk San Antónió városba is, ahol az Alamo emlékmű Texas állam Mexikó államtól való elszakadása érdekében folyó harcoknak állít emléket. Akkor ugyan ez nem sikerült, de idővel Texas az USA része lett.

Ami a bírósági ügyeket, és a bíróságok tevékenységét illeti, teljesen más, mint például nálunk. A bírák sokszor „precedensek” alapján döntenek. Tehát a már hasonló ügyekben született korábbi döntések alapján. A bírók sokkal szabadabban dönthetnek.

A mexikói időben kellemetlen meglepetésben is részünk volt. Éppen akkor voltunk ott, amikor az „Erika” hurrikán közeledett. A hotel 40. emeletén laktunk, és bizony nem volt mindegy. Szerencsére „Erika” meggon-dolta magát és visszafordult az öböl felé.

Mindenki úgy gondolja, hogy az USA egy nagyon demokratikus állam, de bizony nem mind arany, ami fénylik. Amerika egy szigorú rendőrállam. További utunk a Colorado állami Denverbe vezetett, ahol szintén a bíróság munkájával ismerkedtünk meg. Ellátogattunk a Denveri Múzeumba is, ahol az indiánok életét mutatják be. Itt tudatosult bennem, hogy a gyermekkori indián filmekből szerzett élményeim nem a valóságot tükrözik. Az amerikaiak bizony nem tekintik őket rettenthetetlen hősöknek, ahogy mi annak idején gondoltuk. Ebben a városban áll a híres „Buffalo Bill” szobra is. A következő repülőutunk alatt, amely Washington államba vezetett, a repülőből megcsodálhattuk az óriási prérít. Washington állam adminisztratív központja Olympia, ahol a Legfelső Bíróság is székel. Nem sokkal érkezésünk előtt a várost földrengés rázta meg, melynek nyomait még volt szerencsénk látni. A repülőtéren láthatuk a híres elnöki külön gépet az „Air Force

One"-t, amellyel G. Busch elnök érkezett. Ő ebben az államban nem volt nagyon népszerű, ezért éppen tüntettek ellene, mivel itt inkább a demokrata párt hívei vannak többségben.

Ha már az indiánokat említettem itt ellátogattunk a „Tualip” indiánok rezervátumába. Természetesen ott nem fényképezhattunk, mert az indián hiedelem szerint a fényképezéssel elloptuk volna a lelküket. Itt volt szerencsénk megismerkedni a bíróság egy újabb formájával, a „Törzsi Bírósággal”, amely az indiánok közti polgárjogi pereket tárgyalja. A kirótt büntetés maximálisan 2 év lehet. A nagyobb büntényekről szóló perek már az állami bíróságra tartoznak. Ellátogattunk Chicagóba és Nem York államba is. Itt is megismerhettük a rendőrség és az ügyészség munkáját. Itt találkoztunk először az éjjeli bíróság fogalmával is. New York városról tudni kell, hogy éjjel nappal él, ezért a bíróságnak éjjel is működnie kell. Például, ha a rendőrség az éjszaka folyamán kisebb bűncselekményen éri a tettest, beviszi a bíróságra, ahol a bíró még azon az éjjelen dönt. Az ilyen egyéneket leggyakrabban többnapos közmunkára ítélik, és a tettes már másnap reggel a város utcáit söpörheti. Ilyen vétek lehet például az utcai alkoholfogyasztás is.

Szép kulturális élményekben is részünk volt, jártunk a Broadway-en, megismerhettük a sokszínű Manhattant. Meglátogattuk az ú.n. kis Brazíliát, ahol az egész utca szambát táncol (természetesen mi is táncra perdültünk), a kínai negyedet, ahol még a McDonald is csak kínaiul van feltüntetve. Amit azonban nem ajánlottak megnézni, az a két legveszélyesebb városrész a Bronx és Harlem voltak.

A meglátogatott amerikai államok közül tudták-e valahol, hogy egyáltalán hol van Szlovákia?

Meg vagyok győződve róla, hogy sejtelmük sincs arról, hogy hol van Szlovákia, sokan még azt sem tudják, hogy létezik valamilyen Európa. Az azonban érdekes volt, hogy ha egy bíróságon bemutatnak bennünket, hogy a Szlovák Legfelső Bíróság küldöttsége vagyunk, az csodálattal töltötte el őket, mert egy ilyen intézmény náluk nagy tiszteletnek örvend.

A kis kitérő után térjünk vissza a professzionális tevékenységhez. Hol folytatta bírói munkásságát?

Mint már említettem 2000 - től a Galántai Járásbíróság elnöke voltam. 2007-ben és 2008-ban a Szlovák Legfelsőbb Bíróságon dolgoztam, majd visszatértem a Galántai Járásbíróságra, ahol ismét az elnök szerepét töltöttem be. Tavaly áprilisban neveztek ki a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságának bírójává és egyben alelnökévé is.

Kérem, mutassa be egy kicsit az alkotmánybíróság összetételét és tevékenységét.

Az Alkotmánybíróságnak 13 tagja van. Most már szerencsére teljes összetételben működik. A hírekből biztosan tudják, hogy sokáig nem dolgozhatott teljes összetételben, mert húzódott az alkotmánybírák kinevezése. Először csak 7 tagja volt, csak később nevezték ki

a többi bírót. Az elnök funkcióját Ivan Fliačan tölti be, és hát én lettem az alelnök. Minden szerdán ülésezik az Alkotmánybíróság plenáris ülése, ahol mind a 13 bíró jelen van. Ülések lehetnek nyilvánosak és zártkörűek. Ha esetleg a TV híradóban láthatják, akkor nyilvános ülésről van szó. A plénum vizsgálja, hogy egy-egy törvény összhangban van-e az alkotmánnyal. Döntöttünk például a választási moratórium megsértéséről, a minimális nyugdíjról, a covid-19-kel kapcsolatos kártérítési igényekről, az autópályák alatti telkekkel kapcsolatban, de a választási eredmények felülvizsgálatáról is. A beadványok alapján a plénum engedélyeztetheti például a bírák fogva tartását. Az utóbbi esetekben mindig titkos szavazást tartunk. A tevékenység másik formája a 3 tagú szenátusok munkája. Ebben az évben én vagyok a 2. számú szenátus elnöke. A szenátusi üléseken a polgárok egyéni beadványait tárgyaljuk, hogy nem sérültek-e az állampolgárok személyiségi jogai. Egy-egy nap egy szenátus akár 40 ügyet is tárgyalhat. A szenátusok évente mintegy 3000 beadvánnyal foglalkoznak. A 2. számú szenátus általában csütörtökön ülésezik.

Hogyan tudja ezt a felelősségteljes munkát összehangolni a családdal? Tudjuk, hogy van kis unokája is. Elegendő időt tölt velük?

Minden hétvégén hazautazom Kassáról, így jut egy kis időm a családra és az unokámra is, aki már például azt is tudja, hogy milyen kávét iszik a papa (mosoly). Valóban bearanyozza az életemet. Igaz azonban az is, hogy mindig velem van a számítógépem, és sokszor otthon is dolgozom, mert felkészülten kell visszamenem Kassára, az ülésekre. Úgyhogy bizony nem nagyon sok időm jut a családra.

Mindamellet tudjuk, hogy egy bizonyos társadalmi munkából is aktívan kiveszi a részét és sportolni is szokott.

Mindig nagy kutya barát voltam. Immár nyolc éve tevékenykedem önkéntesként a DOG-AZYL polgári társuláznál, amely állatmenhelyet tart fenn Nagymenyeren. Minden vasárnap délelőtt elmegyek és a hivatásos gondozóknak segítek gondoskodni az állatokról, etetem, fésülöm, sétáltatom őket. Jelenleg kb. 100 kutya vár gazdára a menhelyen. Amióta én is részt veszek ebben a munkában mintegy 3-4000 kutyát sikerült megmenteni és elhelyezni. A polgári társulás osztrák és német kollégákkal is együttműködik. Érdekes, hogy az ő viszonyuk az állatokhoz teljesen más, mint a mi hozzáállásunk. A németek például gyakran hendikeppel élő kutyát fogadnak örökbe.

A másik kedvtelém az asztalitenisz, amit korábban gyakran játszottam, ma már sajnos egyre kevesebb időm jut rá, meg hát az évek száma sem kevesebb.

Utolsó kérdésem két dolgot érint az egyik a lakhelye Nagyfödémese a másik pedig az, hogy esetleg segített, vagy segít-e munkájában az, hogy magyar?

Ami Nagyfödémest illeti, lokálpatrióta vagyok. Mindig büszke voltam arra, hogy itt születtem és élek. Ezt bizonyítja, hogy a mai napig ez az állandó lakhelyem. Ami magyar anyanyelvemet érinti, sokszor segített munkámban és ma is hasznát veszem, főleg a nemzetközi kapcsolatok alkalmával. Együttműködünk például a Magyar Alkotmánybírósággal is, amely többek között a Kárpát-medencei magyar bírák találkozájának szervezője. És egy másik érdekes dolgot is említhetek, a Cseh Legfelsőbb bíróság elnöke Petr Angyalossy, aki eredetileg nagymenyeri származású, s vele is gyakran beszélünk magyarul.

Alelnök úr, köszönjük szépen a tartalmas beszélgetést. További munkájához sok sikert, kitartást és elsősorban jó egészséget kívánunk!

Száraz Erzsébet

Rozhovor s molekulárnym biológom

Predstavujeme Vám mladú laboratórnu diagnostičku **RNDr. Katarínu Tóthovú**

Epidémia choroby COVID-19 zasahuje do našich životov viac, ako by sme si priali. Jedným z vedeckých pracovníkov, ktorí pracujú okrem iného aj na vyhodnocovaní testov na túto chorobu, je obyvateľka našej obce RNDr. Katarína Tóthová. Jej zaujímavú prácu na poli genetickej diagnostiky by sme Vám radi predstavili v nasledovnom rozhovore.

Ahoj Katarína. Keďže si obyvateľkou našej obce, predpokladám, že Ťa mnohí poznajú. Avšak pre tých, ktorí Tvoje meno počujú prvýkrát, prosím, v krátkosti sa nám predstav.

Žijem v našej obci od narodenia, tak ako aj moji rodičia. V súčasnosti už aj s mojou rodinou, s manželom vychovávame jednu dcéru.

Čím si chcela byť ako dieťa? Snívala si aj o tom, že budeš lekárou?

Áno, presne toto bol môj sen od detstva, od štvrtého ročníka základnej školy, veľmi ma inšpiroval seriál Pohotovosť (úsmev).

Po skončení Základnej školy Mihálya Borsosa s VJM v našej obci si kde pokračovala v ďalšom štúdiu?

Pokračovala som na Gymnázium s vyučovacím jazykom maďarským v Senci. Po skončení gymnázia som sa hlásila na Lekársku fakultu UK, no dopadlo to nakoniec tak, že som začala študovať na Prírodovedeckej fakulte UK, v odbore biológia. V magisterskom štúdiu som pokračovala v odbore molekulárna biológia. Vysokoškolské štúdium som ukončila záverečnou prácou v odbore forenzná genetika – kriminalistika.

Kde pracuješ v súčasnosti?

Od ukončenia vysokej školy pracujem už 10 rokov v súkromnom medicínskom centre, súčasťou ktorého sú aj zdravotnícke laboratória. Ja konkrétne pracujem na pozícii laboratórny diagnostik v lekárskej genetike.

Mnoho ľudí nemá úplne jasnú predstavu o tom, čo je to genetika. Ako sa dá laikovi vysvetliť tento vedný odbor?

Genetika je vedný odbor, ktorý skúma dedičnosť a premenlivosť. Patrí v súčasnosti medzi najrýchlejšie sa rozvíjajúce oblasti. Cytogenetika je odvetvie genetiky, ktoré skúma chromozómy, ktorých má zdravý človek 46 (žena 46,XX; muž 46,XY). Molekulárna biológia skúma samotné gény. Genetika napomáha pri diagnostike onkologických ochorení, je využívaná v prenatálnej diagnostike a diagnostike genetických syndrémov a porúch. Ako príklad genetického syndrómu môžem uviesť najznámejší Downov syndróm, kedy má postihnutý jedinec 47 chromozómov (má navyše jeden 21. chromozóm).

V laboratóriách, kde pracuješ sa analyzujú okrem iného aj vzorky výterov ľudí, ktorí sa testujú na prítomnosť koronavírusu, respektíve choroby COVID-19. Ako prebieha samotná príprava pred tým ako začneš svoju prácu?

Standardná pracovná zmena trvá 8 hodín s jednou prestávkou po 4 hodinách práce. Na obe tieto pracovné polo zmeny je nutné si obliecť hygienický celoodev, ochranné okuliare, respirátor triedy FFP3 a dve vrstvy ochranných rúkavíc. Samotné obliekanie zaberie aj 15 minút a na začiatku prestávky je nutné celé toto oblečenie predpísaným postupom zobrať. Samozrejmosťou je pri každom kroku dezinfekcia. Pred začiatkom ďalšej polo zmeny je zas postup rovnaký

FOTO ARCHIV K. TÓTHOVEJ

ako na začiatku, kompletne nové oblečenie. V niektorých obzvlášť intenzívnych dňoch, keď je práce veľa však prestávku úplne vynechávame, aby sme stihli to obrovské množstvo vzoriek vyhodnotiť.

Mala si obavy o svoje zdravie, keď sa choroba COVID-19 objavila alebo je pre teba práca s rôznymi vzorkami chorôb rutina?

Je to moja práca, ktorú som si vybrala. Dá sa povedať, že každodenná rutina ma naučila sa nebať, aj vzhľadom na ochranné opatrenia. Čo má prísť, to proste príde. V laboratóriách sa objavujú aj iné infekčné choroby a musíme s nimi pracovať.

Samotné vyhodnocovanie testov je proces, ktorý pozostáva z niekoľkých krokov. Môžeš nám ich popísať?

Bežný človek sa stretne s odberovým teamom, kde sa mu odoberie výter z nosohltanu a z hrdla. Takáto vzorka sa označí a hermeticky uzavrie. Následne putuje do laboratória na príjem, kde sa označí denným číslom a putuje do tzv. izolačného laboratória. Tu sa z odobratej vzorky počas niekoľkých chemicko-biologických krokov izoluje čistý genetický materiál – tzv. RNA vírusu SARS-CoV-2 – ak sa tam samozrejme nachádza. Následne izolát putuje do tzv. množiackej procedúry, kde metódou RT-PCR dochádza k násobeniu prípadnej vzorky RNA vírusu a to konkrétne vírusu spôsobujúceho chorobu COVID-19. Test vyhodnocuje konkrétne iba tento jeden vírus, nie akýkoľvek koronavírus. Vzorka, ktorá prejde niekoľkonásobným množením je v ďalšom kroku vyhodnocovaná. Vzorka, ktorá po cca 40 násobnom množení neobsahuje stopu RNA vírusu, je vyhodnotená ako negatívna.

Aké množstvo testov dokážeš vyhodnotiť za pracovnú dobu?

Pracujeme v tímoch cca 4 až 6 genetici a tento team zanalyzuje za 2 zmeny (1 pracovný deň) priemerne 2500 až 3000 vzoriek. V prípade celoplošného testovania sme však v tejto zostave vyhodnotili až 23000 vzoriek za víkend, keďže záujem o RT-PCR testy bol obrovský. Samozrejme, popri vyhodnocovaní COVID-19 vzoriek pra-

(pokračovanie na strane 16)

Beszélgetés egy molekuláris biológussal

Bemutatjuk **RNDr. Tóth Katalin**
laboratóriumi kutatót

A COVID – 19 okozta járvány kihatással van mindennapi életünkre. A betegséget kimutató tesztek étékelését végzi egyéb munkája mellett RNDr. Tóth Katalin, községünk lakosa is. A genetikai diagnosztika terén végzett érdekes munkájával ismerkedhetünk meg az alábbi beszélgetésben.

Szervusz, Katalin. Mivel községünk lakosa vagy, gondolom, hogy sokan ismernek. Kérlek, mutakozz be azok számára is, akik nevedet esetleg első alkalommal hallják.

Születésem óta a községben lakom, úgy mint a szüleim is. Ma már külön családom van, férjemmel együtt neveljük kislányunkat.

Gyermekkorodban mi szeretnél volna lenni? Esetleg arról álmottál, hogy orvos leszel?

Igen, pontosan ez volt a gyermekkori álmom, már az alapiskola negyedik osztálya óta orvos szerettem volna lenni. Nagy hatással volt rám a Vészhelyzet című sorozat (mosoly).

A Borsos Mihály Alapiskola elvégzése után merre folytattad tanulmányaidat?

Középiskolai tanulmányaimat a Szenci Magyar Tannyelvű Gimnáziumban folytattam. A gimnázium elvégzése után a Comenius Egyetem Orvostudományi Karára jelentkeztem, végül azonban úgy sikerült, hogy a Természettudományi Karon biológiát kezdtem tanulni. A mesterfokozatot molekuláris biológia szakon szereztem meg. Főiskolai tanulmányaimat a törvényszéki genetika – kriminológia témájában írt szakdolgozattal fejeztem be.

Jelenleg hol dolgozol?

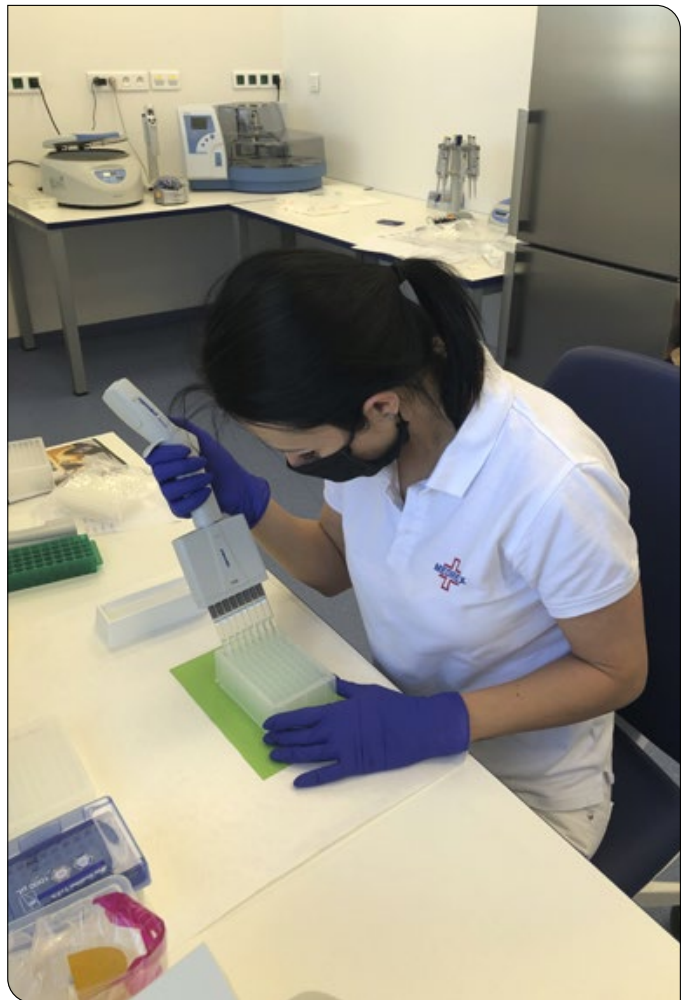
A főiskola befejezése óta már 10 éve egy magán egészségközpontban dolgozom, amelyhez az egészségügyi laboratóriumok is tartoznak. Az én munkaköröm az orvosi genetika terén folyó diagnosztika.

Sokan nem is tudják, hogy mi is tulajdonképpen a genetika. Hogy lehet ezt a tudományágat egy laikus számára megmagyarázni?

A genetika egy olyan tudományág, amely az öröklődést és a változékonyságot kutatja. Jelenleg a leggyorsabban fejlődő területek közé tartozik. A citogenetika az a szakágazat, amely a kromoszómákat kutatja. Az egészséges embernél ezek száma 46 (nők 46, XX, férfiak 46, XY). A molekuláris biológia magukat a géneket kutatja. A genetika segítséget nyújt az onkológiai megbetegedések diagnosztizálásában, használják a születés előtti vizsgálatoknál, valamint a különböző genetikai szindrómák és rendellenességek diagnosztizálásánál is. A genetikai rendellenesség egyik legismertebb formája a Down szindróma, amikor az érintett egyénnek 47 kromoszómája van (eggyel több a kelleténél – a 21. kromoszóma).

Munkahelyeden a laboratóriumokban jelenleg többek között a koronavírus teszteknel vett mintákat is vizsgáljátok. Hogyan zajlik maga az előkészületi folyamat, mielőtt elkezded a munkádat?

Egy általános munkanap 8 órából áll, négy óra után van egy szünet. Mindkét műszakra teljes higiéniai ruházatot, védőszemüveget, FFP3 védőmaszkot és két réteg védőkesztyűt kell felvennünk. Maga az öltözködés kb. 15 percet vesz igénybe és a szünet kezdete előtt előírt módon le kell vetni az egészet. Természetesen minden egyes lépést fertőtlenítés követ. A másik műszak kezdete előtt pedig az el-

járas ugyan olyan, mint a kezdésnél, teljesen új védőfelszerelés. Némelyik nagyon intenzív napon, amikor sok a munka a szünetet ki is hagyjuk, hogy győzzük az óriási mennyiségű mintát kiértékelni.

Aggódta esetleg az egészséged miatt, amikor a COVID-19 megjelent, vagy számodra rutinszerű, hogy különböző betegségmintákkal dolgozol?

Ez a munkám, amit választottam magamnak. Elmondhatom, hogy a mindennapi rutin és a védőintézkedések megtanítottak arra, hogy ne féljek. Aminek meg kell történnie, az meg fog történni. A laboratóriumban más ragályos betegségek is felszínre kerülnek és velük is dolgozunk kell.

Maga a teszt kiértékelése egy többlépéses folyamat. Leírnád nekünk, hogy folyik ez?

A tesztelt egyén találkozik a mintavételi csoporttal, akik az orr-üregből és a torokból mintát vesznek. A mintát megjelölik és hermetikusan lezárják. Ezután a minta a laboratóriumba kerül felvétellel, ahol napi számmal látják el és az ún. izolációs laboratóriumba kerül. Itt a levett mintából több lépéses vegyi – és biológiai folyamat útján izolálják a tiszta genetikai anyagot az ún. SARS-CoV-2 vírus RNA-ját – természetesen csak akkor, ha jelen van. Utána az elkülönített anyag szaporítási eljárásra kerül, ahol a RT-PCR módszerrel a COVID 19 betegség vírus RNA-jának sokszorosítása kezdődik. A teszt csak ezt az egy konkrét vírust mutatja ki, nem a koronavírus egyéb fajtáját. A többszörös szaporításon áteső mintát ezután kiértékelik. Az a minta, amely kb. 40-szeres szaporítás után sem mutatja ki a vírus RNA-ját, negatívnak bizonyul.

Milyen mennyiségű tesztet tudsz egy munkanap alatt kiértékelni?

Négy és hat fős csoportokban dolgozunk, és ez a genetikus csapat 2 műszak (egy munkanap alatt) átlagosan 2500 – 3000 mintát tud elemezni. Az országos tesztelési hétfőgén ebben a felállítás-

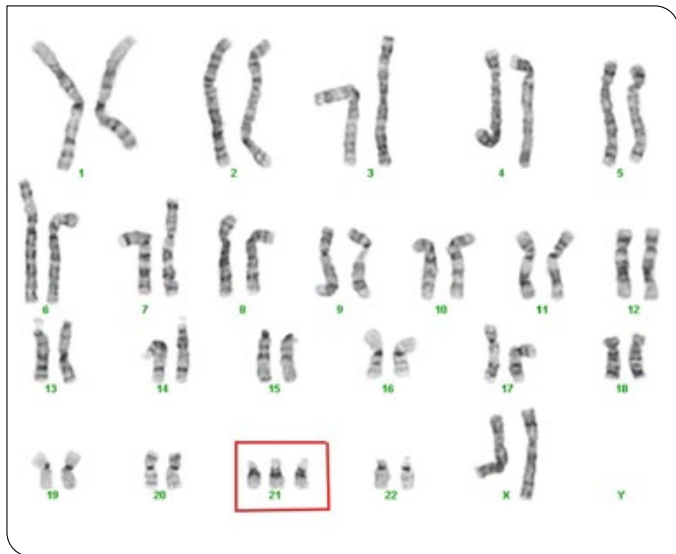
(folytatás a 16. oldalon)

Dokončenie zo strany 14

ujeme aj na našich hlavných vyšetreniach, ako sú napríklad onkologické vzorky krvi a kostnej drene, vyšetrenie plodovej vody, alebo krvi matky na genetické poruchy.

Otestovaný človek sa dozvie správu, že jeho vzorka na chorobu COVID-19 je buď pozitívna alebo naopak, negatívna. Vy však predpokladám vidíte zo vzoriek aj viac informácií.

Zo vzorky výteru je možné identifikovať aj iné neverejné doplnujúce informácie, ako je napríklad štádium choroby (začiatok, infekčné obdobie, prípadne už končiaci choroba) ako aj množstvo vírusovej nálože, ktorá môže byť u každého na inej úrovni. U niekoho sa dostatočné množstvo vírusov ukáže už pri niekoľkých opakovaníach množenia, u niekoho až pri vyššom množstve cyklov množenia. To potom určuje aké množstvo vírusu sa v tele človeka nachádza.

Číže zo vzoriek sa dá do určitej miery predpokladať aj to, aký bude mať človek priebeh choroby?

Nie, priebeh choroby je veľmi individuálny. Sú prípady, keď človek s veľkou vírusovou náložou má relatívne rýchly a mierny priebeh choroby. Naopak poznám aj prípady mladých ľudí s nižšou mierou infekcie, ktorí mali veľké zdravotné problémy a ich priebeh mal zdravotné následky aj niekoľko mesiacov.

Práca pri posudzovaní vzoriek na prvý pohľad znie veľmi rutinne. Je to tak, alebo je to naopak zaujímavé?

Práca s COVID vzorkami je veľmi rutinná a dá sa povedať, že aj únavná. Avšak moja každodenná práca s plodovými vodami ma veľmi baví a veľmi rada to robím. Všetci sa už v práci tešíme na to, keď toto hektické obdobie skončí.

Z pohľadu diagnostika sú tie množstvá vzoriek len číselné banky alebo je za nimi možné vidieť aj ľudské príbehy?

Čo sa týka našej hlavnej práce, diagnostik v genetike sa stretáva s rôznymi prípadmi a niekedy je to naozaj veľmi ťažká situácia napríklad pri posudzovaní prípadných genetických porúch plodov. Musíme brať do úvahy celý obraz diagnostikovaného človeka a naša komplexná genetická správa, ktorú dávame lekárom býva často podkladom k životným rozhodnutiam, ktoré nejdú vziať späť.

Aké výzvy ťa v súčasnosti ešte čakajú?

V súčasnosti sa pripravujem na ďalšiu atestáciu z lekárskej genetiky. Atestačnú prácu píšem z genetickej diagnostiky potratov. Po ukončení a validovaní atestácie odbornou komisiou by som sa mala stať atestovaným laboratórnym diagnostikom v odbore lekárska genetika. Takto získaná atestácia je uznaná na celom svete a môžem vydávať vlastné komplexné správy lekárom.

Katarína, veľmi pekne ďakujeme za poučný rozhovor a prajeme Ti úspešnú atestáciu, ako aj veľa pracovných úspechov.

Kristián Lipták

Folytatás az 15. oldalról

ban 23 000 mintát elemeztünk, mert óriási mértékben megnőtt az RT-PCR tesztek iránti igény. Természetesen a COVID – 19 minták értékelése mellett a fő vizsgálatainkon is dolgoznunk kell. Ilyenek például az onkológiai esetek vér – és csontvelő vizsgálata, a magzatvíz vizsgálata, vagy az anya vérének vizsgálata a magzat esetleges genetikai rendellenességének kimutatására.

A vizsgált egyén megtudja, hogy a minta elemzése alapján COVID – 19 betegségre pozitív, vagy negatív. Úgy gondolom, hogy ti az elemzett minták alapján más információkat is kaptok.

A vizsgált minták alapján más, nem publikus, kiegészítő információhoz is hozzájutunk, mint például a betegség stádiuma (kezdet, fertőző szakasz, vagy a betegség befejező szakasza), illetve a vírus mennyiségéről, amely minden embernél más lehet. Van, akinél a vírusok mennyisége már néhány szaporítás után megmutatkozik, másoknál csak több ciklusos szaporítás után. Ez mutatja meg, hogy milyen mennyiségű vírus van az ember testében.

Tehát a mintákból bizonyos mértékben az is előrelátható, hogy egyes egyéneknél milyen lesz a betegség lefolyása?

Nem, a betegség lefolyása nagyon individuális. Van olyan eset, hogy nagy mennyiségű vírus kimutatása mellett az egyének relatívan gyors és enyhe lefolyású a betegsége. Ezzel szemben ismerek olyan fiatalot, akinek alacsonyabb fertőzés mellett is komoly egészségügyi problémái voltak, s a betegség hónapokig is elhúzódott.

A minták elemzése első ránézésre rutinos feladatnak tűnik. Így van ez, vagy éppen fordítva ez egy érdekes feladat?

A COVID minták elemzése valóban rutinos, és sok esetben nagyon fárasztó munka. Ezzel szemben az én mindennapi munkám, amelyek során a magzatvizet vizsgálom, nagyon érdekes, és nagyon szívesen végzem. A munkahelyünkön már mindannyian azt várjuk, hogy ez a hektikus időszak véget érjen.

Az elemző – kutató szempontjából a rengeteg minta csak számokat jelent, vagy látni mögötte egy-egy emberi sorsot is?

Ami a fő munkakörünket illeti, a genetikus a legkülönbözőbb esetekkel találkozhat, és sokszor bizony nehéz a helyzet, főleg akkor, amikor a magzat genetikai rendellenességét kell meghatározni. A diagnosztizált egyént mindig teljes egészében kell látnunk, hiszen az általunk kidolgozott komplex diagnosztikai adatok, amelyeket az orvosoknak adunk, sokszor olyan, egy életre szóló döntésekhez nyújtanak alapot, amelyek már visszafordíthatatlanok.

Milyen kihívások várnak rád a közeljövőben?

Jelenleg egy újabb atesztáció vár rám orvosi genetikából. A vizsgamunkámat a vetélések genetikai diagnosztikájából írom. Az atesztáció befejezése, és a szakbizottság előtti érvényesítése után már az orvosi genetika szakágában atesztációs laboratóriumi diagnosztika leszek. Az így szerzett atesztáció az egész világon elismert, és önálló, átfogó jelentéseket készíthetek majd az orvosok számára.

Katalin, köszönjük a tanulságos beszélgetést, sikeres atesztácót és munkádhoz sok sikert kívánunk.

Kristián Lipták, (ford.szme)

Spomínali sme Emlékeztünk

11-11-11

11-11-11

Dňa 11. novembra 2020 presne o 11. hodine a 11. minúte zazneli zvony aj v našom rímskokatolíckom kostole a pripomenuli 102. výročie ukončenia 1. svetovej vojny. V tento deň si pripíname kvet červeného maku ako symbol spomienky na vojnových veteránov.

Prvá svetová vojna sa skončila kapituláciou „ústredných mocností“. Prímerie bolo podpísané o 5:00 hodine ráno dňa 11. novembra 1918 v lese v blízkosti francúzskeho mesta Compiègne v železničnom vagóne a začalo platiť od 11:00.

Vzhľadom na prísne opatrenia sme si toto výročie pripomenuli aj v našej obci len vo veľmi úzkom kruhu položením vencov a kahancov k pomníku 1. a 2. svetovej vojny na našom cintoríne. S tým sme sa pripojili k rozsiahlej medzinárodnej spomienke, v ktorej sme si pripomenuli hrdinov bojujúcich za vlasť, vyjadrujúc úctu vojakom Slovenska, Maďarska a iných národov.

Z prvej svetovej vojny sa z našej obce nevrátilo domov 61 občanov. V druhej svetovej vojne zahynulo 73 Veľkouľančov. Ich mená sú uvedené ako memento na dvoch spomínajúcich pomníkoch, ako aj mená tých 6 maďarských vojakov, ktorí sú pochovaní na našom cintoríne.

Deň 11. november je dňom spomienky na nezmyselné krviprelievanie, dňom konca prvej svetovej vojny a významným dňom našej a svetovej histórie.

Alžbeta Prágaiová

Az idén november 11-én délelőtt 11. óra 11 perckor megszólalt a helyi római katolikus templom harangja is, hogy emlékeztessen bennünket az 1. világháború befejezésének 102. évfordulójára. Ezen a napon az emlékezők piros pipacsot tűznek a kabátjukra, ami a háborús veteránokra való emlékeztést szimbolizálja.

Az 1. világháború a „köz-ponti nagyhatalmak” kapitulációjával végződött. A háborút lezáró compiègne-i fegyverszüneti egyezményt 1918. november 11-én hajnali 5:00 órakor írták alá a franciaországi Compiègne közelében található erdőben álló vasúti kocsiban és 11:00 órától lépett érvénybe.

A szigorú intézkedések miatt erre az évfordulóra csak nagyon szűk körben, koszorúzással és mécses elhelyezésével emlékeztünk az 1. és a 2. világháború áldozatainak emlékművénél a helyi temetőben. Ezzel csatlakoztunk ahhoz a nagyszabású nemzetközi megemlékezéshez, melynek keretében a hazájukért harcoló hősökre emlékeztünk, kifejezve tiszteletünket a szlovák, magyar és a más nemzetek katonái iránt.

Az első világháborúból 61 lakosunk nem tért vissza. A második világháborúban 73 nagyföldemesi veszítette életét. Nevük mementóként áll a két emlékművön, ugyanúgy, mint az itt eltemetett 6 magyar katona neve is.

November 11. az értelmetlen vérontásra való emlékezés napja, az első világháború lezárulásának évfordulója és a történelem egyik kiemelkedő dátuma.

Prágai Erzsébet

Čo nového v Csemadoku

Tento rok bol aj v živote Miestnej organizácie Csemadoku zvláštnym. V januári sme začali svoju činnosť ešte s veľkým elánom. V spolupráci s Klubom dôchodcov Zlatý dážď sme zorganizovali predstavenie knihy „Ďaleko v cudzine“, ktoré sa tešilo veľkému záujmu.

Na výročnej schôdzi, ktorá sa uskutočnila 1. februára sme ešte schválili bohatý program na tento rok. Rady nášho výboru sa rozšírili o nadšených mladých členov, ktorí chceli aktívne začať svoju činnosť.

Pokračovali sme v pravidelných návštevách divadla v Győri až do 8. marca. Potom prišla pandémia, ktorá všetko pozastavila. Na šťastie z divadelnej sezóny 2019/2020 nám zostalo už len jedno predstavenie.

Na slávne dni maďarskej histórie v rokoch 1848/1849 sme si zaspomínali 15. marca už len doma, v duchu. V apríli sa neuskutočnila ani oblastná prehliadka estrádných súborov, ani spomienková slávnosť pri príležitosti Dňa vysídlených.

A potom sme čakali na zázrak.

Začiatkom júna sa opatrenia mierne uvoľnili a tak sme sa 4. júna mohli pripojiť k spomínajúcim Maďarom celého sveta. V poobedňajších hodinách už čakali desiatky spomínajúcich pred rímskokatolíckym kostolom, aby spolu s mnohými zvonmi sveta na 100 sekúnd rozozvučali aj zvon na našom kostole. Takto sme si pripomenuli 100. výročie smutnej udalosti, podpísania Trianonskej zmluvy. Napriek tomu, že podujatie nebolo zvlášť spropagované, spontánne sa zišlo vyše 100 spomínajúcich. Historické pozadie udalosti pripomenula Katalin Bózsing, predsedníčka MO SMK. V podaní Zoltána Lencsésa a Alžbety Szárazovej sme si vypočuli básne, ktoré mnohým tísli do očí slzy. Je pravda, že plamene 100 sviečok búrlivý vietor zahasil, ale v dušiach spomínajúcich tie plamene naďalej horeli. Na konci spomienkovej slávnosti bez hudby, spontánne zaznel z úst spomínajúcich refrén známej piesne: „...mert a haza nem eladó...“ (...pretože vlast' nie je na predaj...).

Dodržiavajúc prísne opatrenia sme sa koncom júna slávnostne rozlúčili s deviatkami maďarskej školy.

Väčšie podujatia boli aj počas leta zakázané, a preto sme nemohli uskutočniť ani XV. ročník kultúrneho týždňa Festival na Matúšovej zemi.

21. augusta sme si na nádvorí Kalvárie zaspomínali na kráľa Štefana I. Svätého a požehnali sme aj nový chlieb. (O tomto podujatí sme na stránkach obecných novín už písali.)

V dome ľudového bývania sme privítali štáb programu Duna televízie, „Hazajáró“, ktorí nakrútili krátky film aj u nás. V lete sme zorganizovali návštevu divadla v Győri na divadelnú sezónu 2020/2021. Žiaľ, mali sme možnosť vidieť len jedno predstavenie. V súčasnosti ponúka divadlo online predstavenia.

2. septembra sme obdarili knižkami malých prváčikov.

Počas roka sme zabezpečili svojim členom nad 70 rokov aspoň donášku regionálneho časopisu TERRA. Žiaľ, v priebehu roka sme sa museli navždy rozlúčiť s viacerými členmi našej organizácie. Pre pandémiu sme sa ich pohrebu nemohli vždy zúčastniť, ale s našimi vencami sme sa snažili aspoň zmierniť bolesť pozostalých.

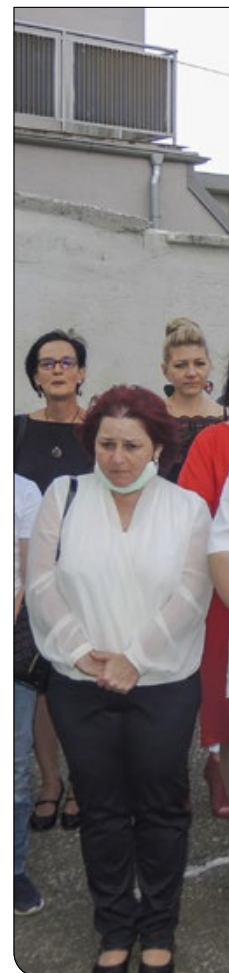
Všetkým členom sa nám nepodarilo doručiť ani členské známky na rok 2020. Preto ich prosíme, aby si podľa možnosti tieto známky vyzdvihli tak pre seba ako aj pre rodinných príslušníkov.

Nevieme, že čo nám prinesie začiatok nového roka, či sa budeme môcť stretnúť na výročnej schôdzi. Dovtedy nám dovoľte popriať všetkým členom ako aj podporovateľom požehnané vianočné sviatky, a do nového roka prajeme veľa úspechov a v prvom rade pevné zdravie.

výbor MO Csemadoku

*Spomienková slávnosť pri príležitosti dňa spolupatričnosti
A nemzeti összetartozás napja alkalmából rendezett megemlékezés*

Mi újság a Csemadok háza táján

Az idei év a Csemadok helyi szervezetének életében is különleges volt. Januárban nagy lelkesedéssel kezdtük meg a munkát. Az Aranyesh Nyugdíjasklubbal karöltve rendeztük meg a „Messzi idegenben” című könyv bemutatóját, ami nagy sikernek örvendett.

A február 1-én tartott nagyszabású évzáró taggyűlésen még gazdag programot terveztünk az idei évre. Vezetőségünk új, fiatal, lelkes tagokkal bővült, akik szerették volna aktívan kezdeni tevékenységüket.

A bérletes színházlátogatásainkat is folytattuk egészen március 8-ig. Aztán jött a mindent leállító koronavírus járvány. Szerencsére a 2019/2020-as színházi évből már csak egy előadásunk maradt el.

Sajnos március 15-én már csak otthon, lélekben emlékeztünk az 1848/1849-es magyar forradalom és szabadságharc évfordulójáról. Áprilisban elmaradt az esztrádcsoportok területi seregszemléje és a kitelepítettek emléknapja is.

Aztán vártuk a csodát.

Június elején egy kicsit enyhültek a körülmények és június 4-én mi is csatlakozhattunk a világ minden részén emlékező magyarokhoz. Délután már népes tömeg várta a római katolikus templom előtt, hogy a világ sok-sok harangjával együtt 100 másodpercre megszólaljon a mi templomunk harangja is. Ezzel emlékeztünk a gyászos Trianoni szerződés aláírásának 100. évfordulójára. A nem meghirdetett, spontán megemlékezésen több mint 100-an vettek részt. Történelmünk eme gyászos eseményéről Bózsing Katalin, az MKP elnöke emlékezett. Lencsés Zoltán és Száraz Erzsébet egy-egy verse könnyeket csalt a résztvevők szemébe. Igaz, hogy a 100 mécses lángját az éppen akkor tomboló viharos szél elfújta, de a lelkekben a lángjuk tovább égett. A megemlékezés végén zene nélkül, spontán hangzott fel az emlékezők ajkán az ismert dal refrénje: „...mert a haza nem eladó...”

Június végén a szigorú óvintézkedéseket betartva köszöntöttük a ballagó kilencedikeseket.

A nagyobb rendezvények a nyár ideje alatt is tiltva voltak, ezért nem tartottuk meg a XV. Mátyusföldi Fesztivált sem.

Augusztus 21-én a Kálvária udvarán még megemlékeztünk I. Szent István királyunkról és megáldottuk az új kenyeret is. (Erről a lapban már beszámoltunk).

A tájházban fogadtuk a Duna Televízió „Hazajáró” című műsorának stábját, akik rövid filmet forgattak nálunk is.

A nyár folyamán megszerveztük a bérletes színházlátogatás újabb évadját, de sajnos csak 1 előadást volt módunkban látni, mert a koronavírusos helyzet ismét romlott. Jelenleg online előadásokat kínál a színház.

Szeptember 2-án egy-egy könyvvel kedveskedtünk a kis elsősknek.

Az év folyamán legalább a TERRA hírlapjához eljuttattuk a 70 évvel idősebb tagjainkhoz. Sajnos, több tagunktól végső búcsút is kellett vennünk. Temetésükön a járvány miatt nem vehettünk részt, de legalább koszorúinkkal igyekeztünk enyhíteni a hozzátartozók fájdalmát.

Minden tagunkhoz sajnos a tagsági bélyeget sem sikerült eljuttatnunk. Ezért kérjük őket, hogy ha tehetik, minél előbb vegyék át saját és családtagjak számára a 2020-as bélyeget.

Nem tudjuk, mit hoz a jövő év eleje, s hogy lehetőségünk lesz-e találkozni az évzáró taggyűlésen. Addig is minden tagunknak, támogatónknak áldásos karácsonyi ünnepeket, sikerekben és elsősorban egészségben gazdag új évet kívánunk.

a Csemadok helyi szervezetének vezetősége

Sviatky Rozprávkovej krajiny

Vzhľadom na epidemiologickú situáciu sa tohoročné okolnosti ledva dajú prirovnať k čomukoľvek, čo sme doteraz zažili. Kolektív našej materskej školy s vyučovacím jazykom maďarským robí všetko pre to, aby naša Rozprávková krajina bola ostrovom, kde deťom nič nechýba, správne sa rozvíjajú a cítia sa dobre. Naše tradičné oslavy sa snažíme udržiavať, síce za zmenených okolností a pri dodržiavaní prísnych bezpečnostných noriem, ale s rovnakým nadšením a radosťou, ako predtým.

Deň ľudovej rozprávky

Dňa 30. septembra sme oslávili v našej materskej škole Deň ľudovej rozprávky zaujímavým a nezvyčajným Rozprávkovým dňom. Celý tento deň prebiehal v znamení rozprávky „Búdka v poli“, v podaní pani učiteľiek Eriky a Moniky, ktorú deti s veľkou radosťou sledovali a popri tom sa dobre zabávali. Potom riešili rôzne úlohy súvisiace s rozprávkou, pomocou ktorých sa aj veľa nového naučili. Aj teraz sa potvrdilo, že rozprávky vždy boli, sú a aj budú potrebné, veď každý z nás túži prežiť niečo čarovné, niečo ozaj rozprávkové.

Tekvicová párty

Tento rok sa tradičná Tekvicová párty nekonala obvyklým spôsobom, čiže s rodičmi a starými rodičmi, ale napriek tomu bola veselica „tekvicovo dobrá“. S deťmi sme sa už niekoľko dní predtým rozprávali o jesenných ľudových zvykoch, jesenných plodoch, drobili sme kukuricu, vydlabávali sme tekvice a vyrábali rôzne lampióny. Areál materskej školy sme vopred vyzdobili čarodejnicami, tekvicovými lampiónmi, pavúkmi a netopiermi, čo deti naplňalo vzrušením, očakávaním a veľkou radosťou. V dlho očakávaný deň deti pod vedením pani učiteľky Zsuzsiky v oblečení Tety Tekvičky s veľkou radosťou a nadšením plnili rôzne tekvicové úlohy. V priebehu roka nás čakajú ešte mnohé sviatky a dúfame, že všetky budú také úspešné ako naša Tekvicová párty. Ďakujeme všetkým, ktorí prispeli k úspechu tohto dňa, a tiež tým, ktorí našu škôlku podporujú pri akejkolvek inej príležitosti.

Naša Rozprávková krajina sa stala aj v tomto roku Šťastnou materskou školou

Naša materská škola získala titul „Šťastná materská škola“ aj v tomto školskom roku. Hlavným garantom tohto medzinárodného programu je Prof. Dr. Bagdy Emőke, emeritná a univerzitná profesorka v Budapešti, klinická psychologička, európska výcviková terapeutka. Sme obzvlášť radi a pyšní na to, že vďaka koordinácii učiteľky Csilly sme sa v mesiaci september stali jednou z troch najlepších materských škôl v rámci programu. Dúfame, že pomocou hodín šťastia prispějeme k zvýšeniu úrovne šťastia detí, čo je v dnešnom svete veľmi dôležité.

PaedDr. Iveta Manová

riaditeľka materskej školy maďarskej

Meseország ünnepei

A járványügyi helyzet miatt az idei körülményeket alig lehet összehasonlítani bármivel, amit eddig tapasztaltunk. Óvodánk közössége azonban mindent megtesz annak érdekében, hogy betartva a biztonsági előírásokat Meseországunk egy olyan sziget legyen, ahol a gyermekek semmiben sem szenvednek hiányt, megfelelően fejlődnek és jól érzik magukat. Hagyományos ünnepeinket igyekszünk továbbra is megtartani, kicsit eltérő keretek között, de ugyanolyan lelkesedéssel és ugyanolyan örömmel, mint eddig.

A magyar népmese napja

Szeptember 30-án, Meseországunkban különleges mesenappal ünnepeltük a Magyar Népmese Napját. Ezen a napon Mónika és Erika tanító néni segítségével életre kelt a „Vityilló” című mese, amelyet a gyerekek nagy átéssel hallgattak és néztek, közben nagyon jól szórakoztak. Utána pedig különféle mesével kapcsolatos feladatokat oldottak meg, amelyek segítségével sok új dolgot tanultak. Ezen a napon is bebizonyosodott, hogy a mesék ideje szerencsére soha nem jár le. A mesékre mindig szükség volt, van és lesz, hiszen mindenki vágyik egy kis varázslatra, borzongásra és a csodák átélésének élményére.

Tökfilkó party

Az idei évben a hagyományos Tökfilkó partit nem a szokásos módon, szülőkkel, nagyszülőkkel együtt szerveztük meg, de így is „tök jó” buli volt. A gyerekekkel már napokkal előtte az őszi népszokásokról, az őszi terményekről beszélgettünk, kukoricát morzsolgattunk, tököt kapartunk, szellemlámpásokat készítettünk. Az óvoda udvarát már jó előre kellőképpen, boszorkányokkal, töklámpásokkal, pókokkal és denevérekkel díszítettük. Ez a tevékenység a gyerekeket izgalommal, várakozással és nagy örömmel töltötte el. A várva-várt napon Zsuzsika tanító néni Tökfilkónak öltözve irányította a gyerekeket, akik nagy örömmel és lelkesedéssel végezték el a különböző tökös feladatokat. Sok – sok ünnep vár még ránk az év folyamán, és reméljük, hogy mindegyik ilyen jól fog sikerülni. Köszönjük mindenkinek, aki támogatásával segítette a Tökfilkó partyt és azoknak is, akik bármilyen más alkalommal támogatják az óvodánkat.

Meseország ebben az évben is Boldog Óvoda lett

A Magyar Tanítási Nyelvű Óvoda a tavalyi, és az idei évben is elnyerte a Boldog Óvoda címet, amely egy nemzetközi program, melynek fővédnöke Prof. Dr. Bagdy Emőke, klinikai szakpszichológus, pszicho terapeuta, a budapesti Személyiség- és Klinikai Pszichológiai Tanszék professor emeritusa. Külön öröm és büszkeség számunkra, hogy Csilla tanító néni koordinálásával a szeptemberi hónapban a programon belül is a három legjobb óvoda egyike lettünk. Bízunk benne, hogy a boldogságórák segítségével hozzájárulunk a gyerekek boldogság szintjének növekedéséhez, ami a mai világunkban nagyon fontos.

PaedDr. Manó Ivett
a magyar óvoda igazgatónője

Boldog Óvoda

2020/2021

OKLEVÉL

Materská škola s vyučovacím jazykom maďarským-
Óvoda Velké Úľany- Nagyföldemes
Velké Úľany- Nagyföldemes, Štefana Majora, 560
részére,
amely a Jobb Vele a Világ Alapítvány
által kiírt pályázaton elnyerte a
BOLDOG ÓVODA
címet.
Az intézmény a 2020/2021-es tanévben jogosult
a cím és logo használatára.

Bagdi Bella
a Jobb Vele a Világ Alapítvány elnöke
Budapest, 2020. október 30.

Jobb Vele a Világ
Boldogságóra
PROGRAM

Tekvicový týždeň

Tekvicový týždeň v materskej škole slovenskej sa uskutočnil od 26. do 30. októbra 2020. Do aktivít tohto milého podujatia sa zapojili všetky štyri triedy: Lienky, Motýle, Včielky a Stonožky. „Lienky“ si kombinovanou technikou vyrobili šarkana, súťažili s využitím prírodnín, motoriku rozvíjali trhaním, krčením a zatáčaním novinového papiera, z čoho vznikol krásny pavúk. Nezabudli ani na písničky, ktoré spoznávali vykladaním z gaštanov. Gaštany zoskupovali tak, aby vzniklo meno každého dieťaťa.

Deti z triedy „Motýlikov“ a „Včielok“ sa počas celého týždňa premenili na zvieratká. Vyrábali si pavúky, vydľabávali tekvicu, triedili jesenné plody, ochutnávali ovocie atď. Pomocou ovocia a zeleniny vymýšľali krátke príbehy, ktoré vtipne znázornili dramatizáciou. Porovnávali reálny svet s virtuálnym svetom. Zaujaté boli pri výrobe škrabošiek, ktoré keď si nasadili, ani sme ich neoznali.

Deti z triedy „Stonožiek“ rozvíjali svoju predstavivosť a fantáziu odtlačaním zemiakových pečiatok. Výsledkom bola veľká hruška a jablko plné ovocia a zeleniny. Pri natieraní detských rúk farbou a odtlačaním vznikli pichľavce, ktoré sme spojili do tvaru ježka. Aktivita poskytovala deťom uvoľnenie, radosť, zábavu. V rámci sociálnych vzťahov a vzájomnou interakciou medzi deťmi sme súťažili v zaváraní plyšového ovocia. Deti dodržiavali pravidlá, spolupracovali s druhými deťmi a vyjadrili svoje city.

Záver týždňa v materskej škole vyvrcholil výrobou strašiaka a mini diskotekou, kde nechýbali obľúbené detské piesne. Do tekvicového týždňa sa zapojili aj rodičia, ktorí obdarili deti svietiacimi tekvičkami. Deti si ich s radosťou zobrali domov. Ešte aj dnes nám hovoria, že si tekvičku dali do svojej izby a veľmi sa tešia. Októbrový týždeň plný očakávania naplnil detské srdiečka radosťou a šťastím.

Spracovala: **Mgr. Edita Katonová**
riaditeľka MŠ

Tökhét az óvodában

Aszlovák óvodában október 26. és 30. között zajlott a hagyományos tökhét. A kedves rendezvény aktivitásaiban az óvoda mind a négy osztálya – a Katicák, a Pillangók, a Méhecskék és a Százlábúak is aktívan bekapcsolódtak.

A „Katicák” kombinált technikával készítették el sárkányait. Természetes anyagok felhasználásával versenyeztek, az újságpapír tépéséből, gyúrásból és formálásból csodálatos pókok születtek. Nem feledkeztek meg a betűkről sem, amelyeket vadgesztenyéből raktak ki. Végül minden gyermek neve olvashatóvá vált.

A „Pillangók” és „Méhecskék” osztályában a gyerekek egész héten át állatokká változtak. Közben pókokat gyártottak, tököt kotortak, osztályozták az őszi terményeket, gyümölcsöket kóstolgattak. A gyümölcsök és zöldségek segítségével történeteket találtak ki, amelyet tréfás jelenetben be is mutattak. Összehasonlították a virtuális és a reális világot. Figyelmüket nagyon lekötötte a maszkok készítése is. Mikor ezeket fel tették, alig ismertünk rájuk.

A „Százlábúak” csoportjában a gyerekek krumpliból készült pecsét felhasználásával fejlesztették fantáziájukat. Tevékenységük eredménye gyümölcssel teli óriási körte és alma lett. Kis kezeik színes lenyomatából készült tüskékből sünit alkottunk. Ez az aktivitás a gyermekek számára valódi felüdülést, örömet és szórakozást szerzett. A társas kapcsolatok és a gyermekek közötti kölcsönhatás keretein belül plüss gyümölcs befőzésében versenyeztünk. A gyerekek betartották a szabályokat, kellőképpen együttműködtek társaikkal és megosztották velük az érzéseiket is.

A hét vége bábukészítésben és diszkotékában csúcsosodott ki, ahol nem hiányoztak a közkedvelt gyermekdalok sem. A tökhéthez a szülők is hozzájárultak, akik világító tökökkel ajándékozták meg a gyerekeket, amelyeket természetesen hazavihettek. Még ma is arról beszélnek, hogy a tököcskéket a szobájukba tették és nagyon örülnek neki. A várva várt októberi hét örömmel töltötte meg a kis gyermekszíveket.

Feldolgozta: **Mgr. Edita Katonová**
az óvoda igazgatója, (ford.sz.me)

Vzdelávanie na diaľku očami žiakov

Távoktatás diákszemmel

Predošlé obdobie prinieslo množstvo zmien, a výnimkou nie je ani študentský život. Našťastie správa o vzdelávaní na diaľku nikoho nezasiahla tak nepripravene ako tomu bolo na jar. Preto sa učíme podľa konkrétneho rozvrhu, odpovedáme, píšeme písomky, len s tým rozdielom, že to nerobíme zo školských lavíc, ale online. A že aký veľký je ten rozdiel? Milí Čitatelia, poďte s nami a dovoľte nám, aby sme Vás sprevádzali tajomným labyrintom virtuálneho sveta našej školy!

Predpoludním sa nám začínajú vyučovacie hodiny v každej celej hodine, počnúc od 8.00 a v priemere máme denne štyri hodiny. Hodiny trvajú 45 minút, presne tak ako to býva za normálnych okolností. Najčastejšie máme online vyučovanie, výhodou čoho je to, že všetkých vidíme v živom vysielaní, čím sa trochu kompenzuje ich fyzická neprítomnosť, a tiež fakt, že keď niečomu nerozumíme, môžeme sa hneď spýtať. EduPage, s ktorým pracujeme ponúka výhodné riešenia tak žiakom ako aj učiteľom, hoci na začiatku nešlo všetko tak hladko.

Predtým, počas prvej karantény, ktorá trvala od marca po jún sme dostávali len správy týkajúce sa domácich úloh a učiva, bezprostrednej komunikácie bolo menej. Menší zmätky u niektorých vyvolal fakt, že aj úlohy sa posielali cez rôzne aplikácie a programy. Súčasné riešenie je lepšie sledovateľné, lebo cez aplikáciu v telefóne vieme systematicky vyhľadávať naše úlohy a hotové úlohy zaslať rovnako späť. Živé online hodiny nám zasa zabezpečia ľahšie pochopenie učiva. Počas prvej nečakanej karantény sme občas mali viac úloh, než čo sme zvládali, a niektorí z nás sa k tomu stavali ľahkovážne. Čo sa týka nášho výkonu, tak ten bol slabý, pretože sme vychádzali z faktu, že sa to nemá hodnotiť známkou. Ako sme už spomínali, škola si teraz pripravila hotový bojový plán - systematický rozvrh, s presným rámcom hodín, a čo viac máme aj vnútorný poriadok pre obdobie karantény.

Prednosťou tejto situácie je, že naokoľko sa zaoberáme predovšetkým s hlavnými vyučovacími predmetmi môžeme sa s nimi hlbšie zaoberať. Kto sa hodiny skutočne zúčastnil, a nie len polihoval v posteli, popoludní mal čas sa venovať svojim záľubám a oddýchnuť si. Pozitívum je, že počas vzdelávania na diaľku si väčšinou vieme sami sebe zdeliť čas, a keď s ním rozumne naložíme ostane čas na všetko. Faktom je aj to, a patrí sa to pripomenúť, hoci niektorí to pokladajú za negatívum, že máme väčšiu zodpovednosť, čo sa týka učenia sa, a preto nás toto obdobie vychováva aj k samostatnosti.

Nedostatkom je, že to celé je dosť neosobné, a aj keby sme sa so všetkými mohli stretnúť na online hodinách, mnohí sa nechopia tejto príležitosti, nezapnú si ani kamery, ani mikrofóny (darmo je to zároveň aj povinnosť). Najväčšia ujma sa týka asi nás, končiacich deviatkov, lebo s učivom postupujeme pomalšie, niektoré časti sú pre nás ešte nejasné, a napriek tomu sa v marci aj tak budeme musieť zúčastniť (aspoň to tak zatiaľ vyzerá) celoslovenského testovania Monitor. Výber povolania už máme tiež na krku, ale nie sú žiadne dni otvorených dverí a informácie k nám neprúdia. Predmetové súťaže, ktoré by nám umožnili získať body k prijímačkám sa nekonajú.

Dovedna je súčasné vzdelávanie dobre zorganizované, hoci terajšia situácia skutočne vyžaduje trpezlivosť a poctivosť tak zo strany žiakov ako aj učiteľov. Ale so vzájomnou dôverou a spoluprácou to nie je nemožné.

Anna a Lilla Kerek

žiačky 9. ročníka ZŠ M. Borsosa z VJM. (Preklad: Mgr. G. Vajdová)

Az elmúlt időszak sok változást hozott, és ez alól diákélet sem kivétel. Szerencsére most már senkit sem ért olyan felkészületlenül a távoktatás bejelentése, mint tavasszal. Ezért már konkrét órarend szerint tanulunk, felelünk, dolgozatokat írunk, csak azzal a különbséggel, hogy nem az iskolapadban, hanem az online térben. És hogy mekkora is ez a különbség? Tartson velünk, Kedves Olvasó, és engedje meg, hogy elkalauzoljuk iskolánk virtuális tevékenységeinek rejtelmes útvesztőjében!

Adél előtt folyamán minden egész órában indulnak óráink, kezdve 8:00-tól, és átlagosan négy darab van ezekből egy nap. Mindegyik 45 perces, tehát ugyan úgy, mint az normális körülmények között lenne. Legtöbbször videó beszélgetésben zajlik az oktatás, aminek a jó oldala, hogy mindenki élőben láthatunk, így egy kicsit kárpótolva van a fizikai jelenlét hiánya is, valamint, ha valamit nem értünk, rögtön alkalmunk nyílik megkérdezni. Az EduPage, az online felület, amin dolgozunk, kimondottan jó megoldásokat kínál úgy a diákok, mint a tanárok részére, habár az elején nem ment minden ilyen simán.

Korábban, az első márciustól júniusig terjedő karanténunk alatt csak üzenetet kaptunk a házi feladatok és az óra anyagával, kevesebb volt a közvetlen kommunikáció. Kisebb kavargást okozhatott egyeseknek, hogy a beadandók sem egy helyen voltak. A jelenlegi megoldás sokkal jobban követhető, mivel a telefonos applikáció által az összes elvégezni valónkat rendszerezetten kereshetjük ki, és ugyan oda vissza is küldhetjük, a több élő tanóra pedig könnyebb érthetőséget biztosít az anyaghoz. Az 1. lezárás váratlansága okán néha több feladatunk akadt, mint amannyit győztünk, néhányan pedig túl könnyelműen álltunk hozzá, s eléggé elpuhultunk a teljesítményt illetően - mondván, úgy sem kaphatunk rá jegyet. Mint említettük, az iskola valóságos haditerével készült - rendszeres órarenddel, tanórák megszabott időkeretekkel, és mi több, még karantén - házirendet is kaptunk.

A helyzet előnye, hogy mivel csak fő tantárgyainkkal foglalkozunk, több energiánk marad lényegesen elmélyülni azokban. Aki az órán tényleg részt vett, és nem csak heverészett az ágyban, annak délután maradt ideje hobbijával foglalkozni, kikapcsolódni. Pozitívum, hogy a távoktatás alatt nagy részben magunknak oszthatjuk be az időt, ezért, ha okosan zsonglörködünk vele, mindenre jut is, marad is. Szintén ide tartozik, bár egyesek számára negatívum, hogy nagyobb felelősségünk van a tanulást illetően, ezért ez a mostani időszak önállóságra is nevel.

Hátrányai, hogy a dolog jóval személytelenebb, és habár mindenki vel találkozhattunk az online órákon, sokan nem élnek ezzel a lehetőséggel, sem a kamerát, sem a mikrofónt nem kapcsolják be (hiába lenne ez kötelesség is egyben). A legnagyobb csorba talán minket, a végzős diákokat érint, mivel lassabban haladunk a tananyaggal, meg maradnak részletek, amik nem világosak mindenkinek, márciusban mégis meg fog kellenünk írni (legalábbis egyelőre úgy néz ki) a Monitor országos tesztelését. A pályaválasztás is a nyakunkon van, de nyitott nap, egyéb információ egy szál se. Elmarad a tanulmányi versenyek nagy része is, ami plusz pontot jelentene a felvételen.

Összességében a mostani oktatás is jól szervezett, noha a jelenlegi helyzet valóban türelmet, becsületet kíván mind a diákok, mind a tanárok részéről. De kölcsönös bizalommal és együttműködéssel ez sem lehetetlen.

Kerek Anna és Lilla

a Borsos Mihály Alapiskola 9. osztályos tanulói

**Projekt „Na dvoch kolách do školy”
Pályázat „Két keréken az iskolába”**

FOTO: ARCHIV ŠKOLY S VJM

Jeseň v našej škole

V septembri sa začal nový školský rok. Aj Základná škola Mihálya Borsosa s VJM sa znova ozývala detským dňavotom. My, učiteľia sme viedli vážne odborné debaty, vyhodnocujúc dôsledky jarného vzdelávania na diaľku u našich detí. Pokladali sme za dôležité poskytnúť pomoc druhákovi v procese osvojenia vedomostí v čítaní, písaní, matematike a slovenskom jazyku. Preto sme im popoludní zabezpečili doučovanie, v rámci ktorého sme cielene rozvíjali ich schopnosti. Medzitým sa aj do ostatných tried vrátil starý, zvyčajný pohyb a spod rúšok vykúkali usmievavé očka.

Ale koronakríza v krátkej dobe skrížila naše všedné dni a koncom októbra prvé poschodie školy znova stíchlo. Žiaci druhého stupňa prešli na dištančné vzdelávanie, kým my, na prvom stupni sme udržiavali školu „pri živote“. Pracovali sme, učili sme sa napriek tomu, že to pri dodržiavaní prísnych hygienických opatrení často nie je ľahké. Nemali sme na výber, museli sme sa prispôsobiť k situácii a vydolať zo všedných dní čo najviac.

Popri učení sa sme si našli čas zapojiť sa do rôznych predmetových súťaží. Samozrejme tohto roku sú naše možnosti ohraničené a zapájame sa hlavne do online súťaží. V septembri sme sa so žiakmi tretieho a štvrtého ročníka zapojili do súťaže organizovanej časopisom Katedra pre žiakov prvého stupňa. Súťaž uprednostňuje prácu s textom spracovaním nejakého rozprávkového románu. Žiaci našich dvoch skupiniek úzko spolupracujú, a prekonávajú všetky prekážky pracujú s literárnym textom. Mesačne zasielajú svoje riešenia na kontrolu organizátorom.

Do súťaží cez časopis Katedra sa zapojili aj žiaci druhého stupňa, a to v predmetoch dejepis, maďarský jazyk a maďarská literatúra. Oni to majú ešte ťažšie, nakoľko sú s pedagógmi v kontakte naozaj iba online, či cez e-maily a messenger.

Zapojili sme sa aj do rôznych výtvarných súťaží. Usilovne sa pripravujeme na už takmer tradičnú Súťaž v prednese ľudových rozprávok Arnolda Ipolyiho a na rôzne súťaže z matematiky. Tento rok sme sa prvýkrát skúsili zapojiť so štvrtákmi do projektu písania rozprávok. Môžem Vám prezradiť, že sa zrodili skutočne napínave rozprávky!

Všetci vieme, že všedné dni v škole nie sú len o učení sa, veľmi dôležité sú kolektívne zážitky a trávenie voľného času s bohatým obsahom. V tomto duchu sa snažíme pri dodržaní predpisov kreatívne podchytiť všetky možnosti a zrealizovať hodnotné programy.

30. septembra sme oslávili Deň maďarskej ľudovej rozprávky, pravda iným spôsobom a v užšom kruhu: každá trieda si vypočula vtipnú ľudovú rozprávku, a potom riešila hravé úlohy. Nakoniec sme ozdobili listy nášho jesenného stromu na chodbe ilustráciami z rozprávok. Tak ožil náš rozprávkový strom na nástenke.

Začiatkom októbra sme mali účelové cvičenie. Hovorí sa, že neexistuje nemožné, a je to pravda! Aj popri prísnych predpisoch, sme my, učiteľky, aj v tento deň vyčarili nádherné dopoludnie. Deti pomocou hravých a veselých hier získali užitočné informácie ohľadom dopravy, prvej pomoci, ochrany proti požiarom a drogovej prevencii.

6. októbra sme spomínali na martýrov z Aradu. Deviatci sa cez vlny školského rádia podelili s ostatnými o svoje myšlienky ohľadom toho spomienkového dňa ako aj o krásne literárne diela.

Pre chýbajúce hodiny telesnej výchovy, počas našich prechádzok môžeme byť svedkami nádherných zmien jesennej prírody. Občas sme zbierali jesenné plody a z týchto prírodných materiálov sme pripravili prekvapenie ku Dňu úcty voči starším. Tento rok sme miesto programu prekvapili staré mamy, starých otcov a prarodičov darčekmi. Do vlastnoručne vyrobených rámečkov sme vložili spoločné fotografie starých rodičov a vnúčat a do skladaných krabičiek sme vložili pre nich sladkosti.

Nevynechali sme ani púšťanie šarkanov pre deti zo školského klubu, čo si všetci veľmi užívali. Veď pobyt na čerstvom vzduchu v kombinácii so šantením je vždy plný radosti! Aj preto sme našu školu zapojili do projektu („Na dvoch kolách do školy“), cieľom ktorého bolo, aby v priebehu dvoch týždňov spomedzi nás čo najviac chodilo do školy na bicykli alebo kolobežke. Výhrou mal byť nový stojan na bicykle, umiestnený na našom školskom dvore... No stalo sa, že dobre dopadli iní žiaci, no dúfame, že v budúcnosti sa to už podarí nám!

Ako októbrové dni plynuli, aj na prvom stupni sa viackrát vynorila otázka o vzdelávaní na diaľku. Snažili sme

sa pripraviť, aby sme obišli nepríjemné situácie. A preto sme sa spolu s deťmi už v škole začali pripravovať na vzdelávanie na diaľku. Žiaci prvého stupňa sa zoznámili s aplikáciou EduPage ako aj s hodinami cez ZOOM. Všetci mali možnosť, hoci len na krátky čas, si vyskúšať učenie sa vo virtuálnej učebni.

A veru nastal aj ten neočakávaný deň, keď sa brány školy zatvorili. Učenie a učenie sa však nikomu nerobilo problémy. Všetci žiaci sa šikovne a usilovne pripravovali, za čo si zaslúžia obrovskú pochvalu. Takisto aj rodičia, ktorí ich vo všetkom podporovali! Našťastie, jesenné prázdniny skrátili toto obdobie a dnes sú už žiaci prvého stupňa späť v škole.

Veríme, že onedlho sa toto všetko skončí, alebo aspoň sa zmiernia prísne opatrenia. Nebude nás ohrozovať vírus, triedy nebudú prázdne a stratia sa sivé všedné dni. Miesto toho bude škola hlasná od šťastných, usmievavých detí.

Mgr. Aneta Trelová

učiteľka ZŠ M. Borsosa s VJM, (Preklad: Mgr. G. Vajdová)

FOTO: ARCHIV ŠKOLY S VJM

Ősz az iskolánkban

Szeptemberben megkezdődött az új tanév. A Borsos Mihály Alapiskola is újra hangos lett a gyermekzsivajtól. Mi, pedagógusok, komoly szakmai megbeszéléseket tartottunk, felmérve a gyerekek tavaszi távoktatásának következményeit. Szükségét éreztük annak, hogy a másodikosok segítséget kapjanak az olvasás, az írás, a matematika és a szlovák nyelv elsajátításának folyamatában. Ezért délutánonként felzárkóztatási programot biztosítunk a számukra, melynek során célirányosan fejlesztjük a képességeiket. Közben a többi osztályba is visszatért a régi, megszokott nyüzsgés, a maszkok mögött mosolygó szempárok néztek ki.

Am a koronakrízis az átlagos napjainknak rövid időn belül keresztbe tett, s október végén újra elcsendesült az iskola épületének első emele. A felső tagozatos diákjaink distans oktatásra tértek át, míg mi, az alsó tagozaton tartottuk a lelket az iskolában. Dolgoztunk, tanultunk, annak ellenére, hogy a szigorú járványügyi előírások betartása mellett sokszor nem is volt könnyű. Más választásunk nem maradt, igazodni kellett a helyzethez, s kihozni a mindennapokból a lehető legtöbbet.

A tanulás mellett mindig találunk időt arra, hogy különféle tanítványversenyekbe bekapcsolódjunk. Igaz, az idei tanévben kicsit mások a lehetőségek, ezért főleg levelezős versenyeken próbálunk szerencsét. Szeptemberben a harmadik- és negyedik osztályos tanulókkal, két csapattal bekapcsolódtunk a Katedra Alsó Tagozatos Versenybe, amely a szövegértést helyezi előtérbe egy meseregény feldolgozásával. A kis csapatok összetartva, minden kihívást leküzdve dolgoznak az irodalmi szöveggel és havonta küldik a megoldásaikat ellenőrzésre a szervezőknek.

A Katedra versenyekbe a felső tagozat diákjai is bekapcsolódtak, történelemből, magyar nyelvből és magyar irodalomból. Nekik még nehezebb a helyzetük, hiszen a vezető pedagógusokkal tényleg csak online, e-mailen vagy messengeren keresztül értekezhetnek.

Többféle rajzpályázatra is küldtünk be munkákat. Szorgalmasan készülünk a már hagyományosnak mondható Ipolyi Arnold népmesemondó versenyre és különféle matematikai versenyekre is. Idén először próbálkoztunk a negyedik osztályos tanulókkal a meseíró pályázatba benevezni. Elárulom, hogy nagyon izgalmas mesék születtek!

Mindnyájan tudjuk, hogy az iskolai mindennapok nem telhetnek ki zárólag csak tanulással, nagy szükség van a közösségi élményekre, a szabadidő tartalmas eltöltésére is. Ennek szellemében igyekszünk az előírásokat betartva kreatívan megragadni minden lehetőséget a tartalmas programok megvalósítására.

Szeptember 30-án megünnepeltük a Magyar Népmese Napját, igaz a megszokottól eltérő módon, szűkebb körökben: minden osztály egy frappáns népmesét hallgatott meg, majd játékos feladatokat oldottak. Végül a folyosón magasló őszi fánk leveleit a meseillusztrációkkal díszítettük ki. Így kelt életre a mesefánk a faliújságon.

Október elején természetvédelmi napot tartottunk. Azt mondják nincs lehetetlen, s ez így igaz! A szigorú erőírásokat követve, mi tanítónénik, csodás délelőtti varázsoltuk ezt a napot is. Játékos, vidám feladatokban vettek részt a gyerekek, hasznos információkhoz jutottak a közlekedéssel, elsősegéllyel, tűzvédelemmel és drogellenes témákkal kapcsolatban.

Október 6-án az Aradi vértanúkra emlékeztünk. Kilencedikesaink az iskolarádió hullámain keresztül osztották meg iskolatársaikkal gondolataikat és az emléknaphoz illő szép irodalmi alkotásokat.

A testnevelés órák hiányában az őszi természet csodaszép változásainak lehettünk tanúi sétáink során. Alkalmanként természetgyűjtőgöttünk, s így az idősek napjára is természetes alapanyagokból készítettünk meglepetéseket. Idén műsor helyett ajándékkészítéssel leptük meg a nagymamákat, nagypapákat és dédszüelőket. Az unokákkal készült képeket saját kezűleg előállított képrámába helyeztük,

és hajtogatással készült kis dobozba egy kis finomságot csempésztünk bele.

A napközisek számára nem maradt el az őszi sárkányeregetés sem, amit nagyon élveztek a gyerekek. Mert a friss levegőn való tartózkodás, főleg, ha mókával párosul, mindig nagy öröm! Ennek okán iskolánkat beneveztük egy projektbe is („Két keréken az iskolába”), melynek célja az volt, hogy minél többen biciklivel vagy rollerrel járjunk a suliba két héten keresztül. Igyekeztünk eredményeképpen új bicikliállványt nyerhettünk volna az iskola udvarára... Hát, úgy történt, hogy más gyerekek jártak jól, de reméljük, legközelebb már nekünk sikerül!

Ahogy teltek az októberi napok, az alsó tagozaton is többször felmerülő kérdéssé vált a távoktatás indulása. Igyekeztünk felkészülni, a kellemetlen helyzetek elkerülésére készen állni. Ezért együtt a gyerekekkel már az iskolában elkezdtünk felkészülni a távoktatásra. Az 1-4. évfolyamosok is megismertek az EduPage alkalmazással, a Zoom órákkal. Mindenkinek lehetősége nyílt élesben is kipróbálni, megtapasztalni a virtuális osztály-

teremben való tanulást, ha csak egy rövid időre is.

Bizony, eljött az a nem várt nap is, amikor az iskola kapuja teljesen bezárt. A tanítás - tanulás azonban senkinek sem okozott gondot. Minden tanuló ügyesen és szorgalmasan dolgozott, amiért hatalmas dicséretet érdemelnek. Csakúgy, mint az őket mindenben támogató szülő! Szerencsére, az őszi szünet lerövidítette ezt az időszakot, s ma már újra iskolába járhatnak az alsó tagozatosok!

Bízunk abban, hogy nemsokára mindennek vége, vagy legalábbis enyhülnek majd a szigorítások. Nem fog fenyegetni a vírus, nem lesznek üres osztályok, nem lesznek szürke hétköznapiak. Helyette boldog, mosolygós arcú gyermekektől lesz ismét hangos az iskola.

Mgr. Trela Anett

a Borsos Mihály Alapiskola pedagógusa

FOTO: ARCHIV SKOLY S VJM

Spoločenská rubrika - Társasági rovat

Naše novorodeniátka Újszülötteink

August 2020

Rozália Emma Múčka

September 2020

**Marcel Pudmerický
Martin Horák
Zente Bencze**

Október 2020

**Dominik Czére
Aurora Sophia Tabačíková
Laura Duliczka
Melisa Rigová**

Blahoželáme - Gratulálunk!

Rozlúčili sme sa Elbúcsúztunk

September 2020

**Irena Szabová (82)
Juliana Johimenková* (84)
František Török (77)**

Október 2020

**Tibor Mucska (55)
Ing. Štefan Tisucký (69)
Ladislav Rózsár (89)
Július Ágh* (76)**

November 2020

**Ladislav Wiederman (92)
Arpád Tornyai (65)
Alžbeta Szalaiová (74)
Ladislav Kováč (69)
Júlia Majová (78)
Rozália Bobáľová (74)
Karol Sebők (69)
Anna Garajová (93)
Ondrej Jasovský (58)
Eugen (Zoltán) Molnári (81)
Eugen Kováč (53)**

Česť ich pamiatke! - Tisztelet emléküknék!

(* BÝVALÍ OBCANIA OBCE - VOLT LAKOSAINK)

Úspech našich spevákov

Oblastný výbor Csemadoku vo Veľkom Krtíši organizoval dňa 11. októbra už 21. ročník celoslovenskej súťaže spevákov maďarských piesní pod názvom „Őszirózsa“ (Astra). Na prestížnej súťaži reprezentovali našu obec dvaja speváci, ktorí opäť zožali veľký úspech. Do finále sa dostalo 16 spevákov, z ktorých odborná porota pod vedením speváčky Krisztíny Szeredy udelila absolútne prvé miesto a taktiež zlaté ocenenie našej speváčke, Erike Slezákovéj. Na druhom mieste sa umiestnila Noémi Nagy (Vydrany), tretie miesto získal Gyula Rezes (Moldava nad Bodvou). Na stupeň víťazov sa síce nepostavil, ale zlaté ocenenie získal aj náš spevák Zsolt Cséfalvay.

K opätovnému úspechu našich spevákov srdečne blahoželáme aj my. Zároveň ďakujeme za šírenie dobrého mena obce.

-szme-

Énekeseink újabb sikere

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya október 11-én immár 21. alkalommal rendezte meg az „Őszirózsa“ címet viselő magyarnóta-énekesek országos minősítő versenyét. Ezen a rangos rendezvényen községünket két nótáénekes képviselte, akik ismét szép eredményt értek el. A verseny döntőjében 16 nótáénekes szerepelt. A szakmai zsűri Szeredy Krisztina primadonna vezetésével az abszolút első helyet Slezák Erikának ítélte oda, és egyben aranykoszorús minősítést is adományozott neki. A második helyen Nagy Noémi (Nemeshodos), a harmadikon pedig Rezes Gyula (Szepsi) végzett. A képzeltbeli dobogóról csak egy gondolattal maradt le a másik nagyfödemesi énekes Cséfalvay Zsolt, de ő is aranykoszorús minősítést ért el.

Énekeseink újabb sikeréhez mi is szívből gratulálunk. Egyben köszönjük községünk jó hírnevének öregbítését.

-szme-

FOTO: ARCHIV ERIK SZÉKELYÉ

Manželstvo uzavreli vo Veľkých Úľanoch Nagyfödemesen kötöttek házasságot

September 2020

**Ing. Csaba Blazsek - Mgr. Viktória Kováčová
Patrik Hrotko - Alžbeta Lépešová**

Október 2020

Ing. Bálint Lancz - Mgr. Katalin Bózsing

November 2020

Rastislav Žilinský - Mgr. Simona Nováková

Blahoželáme - Gratulálunk!

(ÚDAJE Z MATRIČNÉHO ÚRADU OBCE / A HELYI ANYAKÖNYVI HIVATAL ADATAI)

PORIADKOVÁ SLUŽBA OBCE – 0910 97 97 97 – A KÖZSÉG RENDFENNTARTÓ EGYSÉGE

Veľkouľanský obzor - Nagyfödemesi Láthatár

Vydáva - Kiadja: Obec Veľké Úľany - Nagyfödemes Község, Hlavná 578, 925 22 Veľké Úľany, IČO: 00306282. Šéfredaktorka - Főszerkesztő: Alžbeta Szárazová. Redakčná rada - Szerkesztőbizottság: Ing. František Gógh, DBA, Ľudovít Hanzel, Mgr. Edita Katonová, Ing. Andrej Kaprinay, Mgr. Kristína Kováčová, PaedDr. Iveta Manová, Zoltán Máriš, Mgr. Zuzana Metzner, MBA, Tibor Németh, Alžbeta Prágaiová, PaedDr. Monika Snohová, Kristián Sercel, Mgr. Katarína Sztraková, Silvia Šafáriková, Mgr. Gabriela Vajdová. Evidenčné číslo MK SR: 3099/09. Číslo ISSN: 1338-9319. Redakcia - Szerkesztőség: Miestne kultúrne stredisko, Veľké Úľany, E-mail: veľkouľanskýobzor@centrum.sk, Tel.: 0317878197, web: www.ulany.sk. Vychádza štvrťročne v náklade 1700 ks - Megjelenik negyedévente 1700 példányban. Nepredajné - Ingyenes. Nie všetky uverejnené názory vyjadrujú aj stanoviská redaktorov. A lapban közölt vélemények nem feltétlenül tükrözik a szerkesztők véleményét. Redakcia si vyhradzuje právo redakčne skracovať a upravovať príspevky dopisovateľov. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot a tudósítások rövidítésére és szerkesztésére.

FOTOREPORTÁŽ - KÉPRIPORT

ČO SA TENTO ROK NEUSKUTOČNILO AMI AZ IDEI ÉVBŐL KIMARADT

Festival na Matúšovej zemi - Mátyusföldi Fesztivál**Tekvicový festival - Tökfesztivál****Jazdecké preteky - Díjugrató löverseny****Jazdecké preteky - Díjugrató löverseny****Vianočné trhy - Karácsonyi vásár****Vianočné trhy - Karácsonyi vásár****Obecné Vianoce - Karácsonyi forgatag****Obecné Vianoce - Karácsonyi forgatag**

VÍTANIE MIKULÁŠA – 2020 – MIKULÁŠVÁRÓ

